

Poštnina v SHS plačana v gotovini.

CVETJE

z vrtov
sv. Franciška

Časopis
za
naše verno
ljudstvo
zlasti
za ude tretjega reda.

S privoljenjem cerkvenih in
redovnih oblasti izdaja
franciškanska provincija sv. Križa.

XLI. tečaj.

9.-10. zvezek.

V Ljubljani 1924.

A. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Vsebina 9.—10. zvezka.

	Stran		Stran
Sedma stoletnica vtisnenja ran sv. Frančiška Asiškega	113	Kaj pravijo vneti dušni pastirji o III. redu	131
Kako naj obhajamo sedmo stoletnico vtisnenja ran sv. Frančiška?	114	Tretji red na Kitajskem	132
Vtisnenje ran sv. Frančiška Serafinskega	114	Življenje, smrt in plačilo tretjerednikov	133
Asketična šola ali vadnica popolnosti	117	Spomini iz misijonskega življenja	135
Tretjerednikom prepovedane grešne zabave	128	Dopisi	142
		Priporočilo v molitev	142
		Zahvala za uslišano molitev	143

„Cvetje“ izhaja v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša za celo leto 10 Din. — Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Na znanje! Naša želja je, da bi vse tretjeredne skupščine v Sloveniji praznovale **sedmo stoletnico vtisnenja ran sv. o. Frančiška**. — Glej drugo stran tega zvezka.

Glede **novega molitvenika** Vas moremo zagotoviti, da bo do konca leta tiskan, mogoče tudi preje. Skupno z molitvenikom bodo natisnjene tudi **Sprejemnice**, katerih prva izdaja je pošla.

Sè zidanjem **nove cerkve sv. Frančiška** bi radi pričeli, ker je sedanja baraka že v zadnjih zdihljajih, pa si ne upamo, ker se bojimo, da ne bi sredi dela blagajna opešala. Zato lepo prosimo še za nadaljne prispevke. Čim več jih bo, čim preje jih pošljete, tem preje bomo pričeli. Za vse sedanje darove se pa vsem in vsakemu posebej prav lepo zahvalimo: Bog plačaj! — Če bo dal vsak slovenski tretjerednik za letošnjo sedemstoletnico samo en dinar, jih bote darovali vsi skupaj nad 60.000; če pa da vsak deset dinarjev, bomo sè zidanjem takoj pričeli.

Tretjeredne vaje za september in oktober 1924.

Ljubljana: M. shod: 21. sept. in 19. okt. ob polu 5. pop.; za zadržane naslednji dan ob 5. zjutraj v dvorani. — Poduk za novince: 28. sept. in 26. okt. ob 4. pop. — Odborne seje: za moške na dan shodov ob 10. dop.; za ženske: septembra izostane, v oktobru po shodu. — Sprejem novih udov in obljube novincev: na praznik vseh svetnikov po litanijah. — Sedemstoletnico vtisnenja ran sv. Fr. bomo obhajali s tridnevnic, ki bo veljala tudi za letošnje duhovne vaje. Začetek 14. sept. ob polu 5. pop. Naslednje tri dni pridige ob 5. zjutraj in sv. maša, ob 6. zvečer in lit., popoludne ob 3. sv. križev pot, pridiga in blagoslov. — **Novomesto:** M. shod: tretjo nedeljo v mesecu ob polu 4. pop.; po shodu poduk za novince. Za sedemstoletnico bomo imeli tridnevnic 14., 15., 16. sept. Pri shodu v oktobru bodo sprejeti novi udje v tretji red. Dne 6. oktobra bo zborovanje duhovnikov voditeljev. — **Maribor:** M. shod: 8. septembra in 5. oktobra.

Priporočajte Cvetje!

CVETJE

XLI. tečaj. V Ljubljani, september - oktober 1924. 9.-10. zvezek.

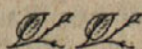
Sedma stoletnica vtisnenja ran sv. Frančiška Asiškega.

Dne 17. septembra letošnjega leta bo sedemsto let, odkar je naš sv. oče Frančišek v svojem štiridesetdanskem postu na čast sv. Mihalu, klečal v votlini košate Alvernije v mesečini in je prosil Gospoda, naj mu da občutiti vse dušno in telesno Jezusovo trpljenje na križu in ljubezen, s katero se je daroval za človeški rod. Prošnja je bila uslišana proti jutru tiste noči. Križani Zveličar se mu prikaže v podobi letečega serafina in mu vtisne svoje rane. Frančišek je postal križani človek.

Frančišek je nosil bolečine ran. nad dve leti — od 17. septembra 1224. do 3. oktobra 1226. leta.

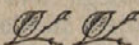
Poleg bolečin, ki so jih povzročale rane, je pa Bog Frančiška obdaril še z raznim drugim trpljenjem, da je bil Sinu božjemu še bolj podoben. Bolezen na očeh je zahtevala več zelo težkih operacij, v katerih so mu žgali vnete ude na očeh, pa brez uspeha, tako da je skorej popolnoma oslepel. To bolezen je nosil do smrti. Pol leta pred smrtjo so ga napadale razne druge hude bolezni: želodec ni prenašal nobene jedi, jetra so odrekla svojo službo; po telesu in nogah je grozno zatekel; pogosto je moral bruhati kri. Tako zelo je omagal, da je bil v pravem pomenu le kost in koža, vtelešena bolečina, živa podoba trpljenja. Ko ga je neki brat vprašal, kaj bi bilo laglje prenašati: ali te bolezni, ki jih sedaj trpi ali najbolj grozno marternišтво, je odgovoril: „Laglje kakršnokoli marternišтво, kaker to bolezen tri dni; toda zgodi naj se, kaker Bogu dopade.“ — Preprost brat je Frančišku iz sočutja svetoval, naj prosí Gospoda, naj bolj milo ž njim ravna, ker ga prehudo tepe. Frančišek mu odgovori: „Če te ne bi tvoja preprostost opravičevala, ne bi hotel več uro časa s teboj skupno živeti, ker si grajal božje naklepe.“ Potem se vrže na tla, poljubi zemljo, se zahvali za vse trpljenje in bolečine, prosí, naj to trpljenje še postoteri, ako je to njegova sveta volja ter pravi: „Zavest, da izpolnujem tvojo voljo, je moja velika tolažba.“

Frančiškovi sinovi in hčere smo. Bog tudi nam pošilja in nalaga križe. Lastna ljubezen, samoljubnost jih povečuje in težke dela, ljubezen do Boga jih pa lajša, slajša in dela zaslužljive. Vravnajmo sebe tako, da bomo mogli reči: Zavest, da izpolnujem božjo voljo, je moja tolažba.

Kako naj obhajamo sedmo stoletnico vtisnenja ran sv. Frančiška?

Provincijalno predstojništvo je v seji 22. julija določilo, naj vsaka tretjeredna skupščina v naših samostanih to sedmo stoletnico obhaja s tridnevno pobožnostjo (primerne pridige o sv. Frančišku, sv. maša, skupno sv. obhajilo, litanije treh redov) ali za praznik vtisnenja ran (17. sept.) ali sv. Frančiška (4. okt.) ali v drugem krajevnim razmeram najbolj primernem času. Ravno tako naj druge skupščine po mestih in na deželi priredijo, če nikaker ni mogoče tridnevnico, pa vsaj nedeljsko pobožnost v čast sv. Fr. — Priporočamo pa, naj bi pri tej pobožnosti vsaka skupščina po svojih močeh kaj zbrala za novo cerkev sv. Frančiška, da bo mogoče kmalu kaj začeti.

P. ALFONZ FURLAN.

Vtisnenje ran sv. Frančiška Serafinskega.

II. Sv. Frančišek prejme svete rane.

(Konec.)

Ko je sv. Frančišek prosil v jutro 17. septembra 1224. leta na gori Alverniji Jezusa, naj mu da občutiti vse njegovo trpljenje in vso ljubezen, zagleda visoko na nebu serafina, obdanega s šestimi perotmi in v veliki svetlobi v hitrem poletu k sebi prihajati. Malo nad njim se ustavi, tako da je Frančišek dobro razločil, da je ta serafin sam križani Zveličar Jezus Kristus. Dve peroti ste se nad glavo razpenjali, dve ste služili za letanje, dve ste pa pokrivali telo. Ko je sv. Frančišek to zagledal, se je prastrašil, ob enem ga je pa napolnjevalo veselje, bolečina in občudovanje. Največje veselje je imel nad ljubeznivim pogledom Kristusovim, ki se mu je zdel zelo prijazen in silno ljubezniv. Pri tem je pa Frančišek čutil tudi neizmerno bolečino sočutja, ker ga je videl na križ pribitega. Zraven tega se je tudi močno čudil nad neznano in nenavadno prikaznijo, ker je dobro vedel, da se slabost trpljenja ne zlaga z nevmrjočnostjo serafinskega duha.

Pri omenjeni prikazni je Kristus, ki se je prikazal sv. Frančišku v podobi serafina, govoril skrivnostne in visoke besede, katerih nobenemu ni hotel razodeti, dokler je živel, po svoji smrti jih je pa razodel. Besede so bile te: „Ali veš, kaj sem ti storil? Dal sem ti rane, ki so znamenja mojega trpljenja, zato da boš moj zastavonosec. Kaker sem jaz na dan svoje smrti šel v predpeklo, in sem z močjo teh svojih ran rešil vse duše, koliker sem

jih tam našel, tako dovolim tudi tebi, da boš vsako leto na dan svoje smrti šel v vice in boš vse duše svojih treh redov, pa tudi duše ljudi, ki so te v življenju posebno častili, koliker jih boš tam našel, rešil z močjo svojih ran in jih v nebeško veselje peljal, da boš, kakor si mi v življenju, tudi po smrti meni podoben.“¹

Ko je ta čudovita prikazen po tem skrivnostnem pogovoru zginila, je pustila v srcu Frančiška neizmerno žarenje in plamen ljubezni božje, na njegovem mesu pa znamenja Kristusovega trpljenja. Na rokah in nogah sv. Frančiška so se prikazala znamenja žrebljev v podobi, kakršne je videl takrat na telesu križanega Jezusa Kristusa. Njegove roke in noge so bile v sredi prebodene sè žreblji, katerih glave so se prikazale na dlaneh rok in na zgornjem delu nog (stopal); špice žrebljev pa so bile na nasprotni strani na okroglo zakrivljene in zavite. Glave žrebljev so bile okrogle in črne.²) Enako se je tudi na desni strani prsi prikazala rana, iz katere je večkrat tekla kri in je močila Frančiškovo obleko.

Zdi se, da je bil prvi učinek vtisnjenja ran ta, da je bil Frančišek poln veselja in oslobojen vsake skrbi za svoj prvi red, ker ga je Kristus med vtisnjenjem svetih ran potolažil in mu obljubil: 1. da se bo njegov red ohranil do konca sveta; 2. da hudobni udje ne bodo dolgo ostali v njegovem redu; 3. da tisti, ki sovraži njegov red, ne bo dolgo živel; 4. da tisti, ki ljubi njegov red, ne bo nesrečno umrl. To je povedal sv. Frančišek bratu Rufinu (Schnürer).³)

Svoje veselje razodeva Frančišek v zahvalni pesmi, katero je zapisal neposredno potem, ko je prejel svete rane, „v zahvali za prejete dobrote“.

Glasi se:

„Ti si svet, Gospod Bog, Ti si Bog bogov, ki sam delaš čudeže.

Ti si jak, ti si velik, ti si najvišji.

Ti si vsemogočen, ti si Oče sveti, kralj nebes in zemlje.

Ti si trojni in eden, Gospod Bog bogov.

Ti si dobro, vse dobro, največje dobro, Gospod Bog živi in pravi.

Ti si ljubezen, ti si modrost, ti si ponižnost, ti si potrpežljivost.

Ti si lepota, ti si gotovost, ti si mir, ti si veselje.

Ti si upanje naše, ti pravičnost . . . in zmernost . . . ti si vse naše bogastvo, ki zadovoljuje.

¹) Tretje premišljevanje o sv. ranah sv. Frančiška 5. pogl. Cvetje II. str. 134.

²) Žreblji so bili iz trdega mesa in so se dali pregibati, izdreti pa ne, kakor je poskušala sv. Klara pri pogrebu sv. Frančiška. Pisatelj.

³) P. Viktorin Fakineti (Facchinetti) piše v svoji zelo kritični leta 1921. v Milanu izdani knjigi: Sv. Fr. Asiški (San Francesco d' Assisi), da je Kristus Frančišku tri stvari že prej obljubil, ne na dan, ko je rane prejel, namreč: 1) da bo ljubil in na poseben način skrbel za tiste, ki bodo postali Frančiškovi otroci; 3) da bo preganjavce Frančiškovih redov preklel; 3) da bodo Frančiškovi trije redovi ostali do konca sveta (str. 396—397). Kronika XXIV generl. pa pravi, da je Frančišek prejel poleg imenovanih še dve obljubi: 4) da nobeden ne bo dolgo ostal v redu, ki bo slabo živel in v smrtnem grehu; v čem obstoji peta obljuba, tega da Frančišek ni hotel nikomer povedati. (Opazka na str. 397).
Urednik.

Ti si krotkost, ti si naš začetnik, ti si naš varih in naš zagovornik.

Ti si naše pribežališče in moč.

Ti si naša vera, naše upanje in naša ljubezen.

Ti si velika sladkost naša.

Ti si neskončna dobrota, velik in čudovit Gospod Bog, vsemogočen, dober, usmiljen in naš Zveličar.¹⁾

Takrat je pa brat Leon postal zamišljen in žalosten, kaker da bi ga trla kaka huda skušnjava, Frančišek zapazi to spremembo na njem; reče mu, naj prinese košček pergamenta in črnilo. Na eno stran pergamenta zapiše Frančišek ravno kar imenovano zahvalno pesem, na drugo stran pa blagoslov za brata Leona, ki je tak:

„Gospod te blagoslovi in varuj!

Gospod ti pokaži svoje obličje in se te usmili!

Gospod obrni svoje obličje na te in ti daj mir!

Gospod blagoslovi — brata Leona“ — (tebe!)²⁾

T³⁾

Nato malo počaka Frančišek in smehljaje da ta listek bratu Leonu in mu reče: „Vzemi ga in ga pri sebi imej do svoje smrti!“ Takoj je izginila vsa Leonova žalost in potrnost. Brat Leon je umrl še le 1271 v Asizu.

Dne 30. septembra je bil Frančišek na Alverniji z drugimi brati še pri sveti maši; potem jim je dal zadnja opominjevanja, svoj blagoslov pričujočim in odsotnim in vsem, ki bodo stopili v njegov red. Nato se poslovi od vsakega brata posebej, od ptiča sokola in gore Verne: „Moji preljubi sinovi, živite v miru! Z Bogom! S telesom se ločim od vas, pustim Vam pa svoje srce. Zdaj grem z bratom Leonom, ovčico božjo, od tod k Porcijunkuli, in semkaj ne pridem več. Zdravi bodite, Bog vas ohrani, srečni ostanite vsi skupaj! — Z Bogom sveta Gora! Z Bogom gora Verna! Z Bogom angeljska gora! — Z Bogom preljubi brat sokol, ki si me vsako jutro klical sè svojim glasom. Hvala za vso skrb, ki si jo imel za me! — Z Bogom ti velika skala, pod katero sem navadno molil; več ne bom prišel te pogledat! — Z Bogom cerkvice Sv. Marija, tebi, Materi večne Besede priporočim svoje sinove!“ Jokaje so se bratje poslovili od očeta; Frančišek sede na osla, gre z bratom Leonom po gori navzdol. Na mestu (Monte Casella), kjer moreš zadnjikrat videti vrh gore Verne, se Frančišek ustavi, stopi z osla, poklekne na zemljo, naredi obrnjen proti Verni križ z roko proti nji, jo zadnjikrat pozdravi, zahvali in blagoslovi: „Z Bogom, gora božja, ti sveta gora. Z Bogom gora Verna! Blagoslovi naj te Bog Oče, Bog Sin, Bog Sv. Duh! Živi v miru; jaz pa te ne bom nikedar več videl!“⁴⁾

Nato je jezdil Frančišek proti Asizu.

¹⁾ Faloci - Pullgnani - Monografija: Tre autografi di S. Francesco (S. Maria degli Angeli 1895 pri Jorgensen 1. c. str. 618 Anmerk. 1).

²⁾ To je dostavil sv. Frančišek, list je še ohranjen.

³⁾ Črko tau rabi tu sv. Frančišek za svoj podpis; ta grška črka pomeni križ.

⁴⁾ Addio di S. Francesco alla Verna, katero pripisujejo bratu Maseju, ki je bil tudi na Verni, ko je prejel sv. Frančišek rane. V nekaterih rokopisih je tudi podpisan: „Jaz brat Masej sem to spisal. Bog naj nas blagoslovi.“ Glej Jørgensen, 1. c. str. 621. Anmerk. 1.)

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

TRETJI DEL.

O sredstvih popolnosti.

(Dalje.)

VII. Moliti smo dolžni tudi za druge.

molitvijo je Jezus začel svojo učeniško službo, z molitvijo je zaključil zemeljsko življenje, z molitvijo se poslavlja od svojih učencev pri zadnji večerji. „Oče, ura je prišla, poveljaj svojega Sina, da bo tvoj Sin tebe poveličal“ (Jan. 17, 1). Za tem moli za svoje apostole: „Oče, ne prosim, da bi jih iz sveta vzel, temveč, da bi jih hudega varoval.“ — Slednjič moli za vse vernike, da bi ostali edini v veri: „Oče, pa ne prosim samo za nje, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi verovali v mene, da bodo popolnoma edini“ (Jan. 17, 20—23).

Če je pa Kristus molil za učence in vernike, smo tudi mi dolžni drug za drugega moliti. Pa tudi v stari zavezi najdemo lepe zglede, kako so pravični za druge molili. — Abraham je molil za Sodomo in Bog je bil pripravljen prizanesti mestu, ako bi bilo v njem le deset pravičnih. — Lot je molil za Segor in nič se mu ni hudega pripetilo. — Na Mojzesovo prošnjo je Bog večkrat odpustil Izraelcem zažugano kazen. — Job je molil za svoje tri prijatelje in Bog jim ni zaračunal njih nespametnega govorjenja.

Bogu torej dopade, če molimo drug za drugega; posebno veliko izda molitev, kedar prihaja iz src pravičnih.

1. Dolžni smo moliti za duhovsko gospo.

Sv. Pavel je molil za vernike krščanskih občin, pa tudi sebe priporoča njihovi molitvi. Solunčanom piše: „Hvalo dajemo vselej Bogu za vas vse, in vas imamo neprenehoma v spominu v svojih molitvah . . . Bratje, molite za nas!“ (I. Tesal. 1. 2, 5. 25). Prvi kristjani so radi molili za svoje dušne pastirje. Ko je bil Peter v ječi, je cerkev neprenehoma molila zanj in Bog ga je rešil Herodovega zalezovanja.

Molimo tudi mi goreče za svojo duhovsko gospo, za papeža, škofo in dušne pastirje. Če nas veže hvaležnost in ljubezen, da molimo za stariše in dobrotnike, koliko bolj morate še le moliti za svoje duhovne predstojnike. Ravno ti so naši največji dobrotniki. Po njih smo prejeli sv. katoliško vero, brez katere ni zveličanja. Ti nam delijo sv. zakramente, ki nas očiščujejo in posvečujejo? Ti opravljajo daritev sv. maše, po kateri se vdeležujemo zasluženja Jezusa križanega. Ti oznanujejo božjo besedo, da vas ž njo vodijo po pravem potu proti nebesom.

Ko molite za duhovsko gosposko, imejte namen, da bi Bog povišal svojo Cerkev na zemlji, ponižal njene sovražnike; da bi se neverniki spreobrnili, krivoverci prišli k spoznanju katol. vere; da bi grešniki zapustili napačno pot, nedolžni pa vstrajali v čednosti in pravičnosti. Taka molitev rosi na sv. Cerkev in na vernike nebeški blagoslov.

2. Dolžni smo moliti za svetno gosposko.

V katol. Cerkvi je bila vselej navada, da so verniki molili za deželne oblastnike, še celo takrat, ko so jih preganjali. Sv. Pavel kristjanom naravnost naroča: „Prosim vas tedaj pred vsemi rečmi, da naj se opravljajo prošnje, molitve, priporočanja in zahvaljevanja za vse ljudi, za kralje in vse oblastnike, da bi mirno in pokojno živeli v vsi pobožnosti in čistosti“ (I. Fim. 2, 1—3).

Kristjani vseh časov so molili za svetno gosposko, to se jasno razvidi iz litanij vseh svetnikov, ki vsebujejo lepe molitve za kralje in druge oblastnike. — Svetni knezi in njihove oblasti so pa naše molitve tudi potrebni; treba jim je namreč velike modrosti in pravičnosti, da morejo svoje težke dolžnosti spolnjevati in dežele in ljudstva prav vladati.

Sv. Ignacij Lojol. je vsaki dan molil za kralja, zemeljske poglavarje in oblastnike, da bi Bog vodil njih dela in nehanja v korist vernega ljudstva in sv. Cerkve. —

Ko bi kristjani naših časov več molili za svetno gosposko, gotovo bi ne bilo toliko tožb čez krivične oblastnike, s katerimi Bog kaznuje ljudstvo vsled njegove hudobije, ali pa ker premalo molijo za nje.

3. Moliti morajo stariši za otroke.

Krščanski stariši! Iz božjih rok ste prejeli svoje otroke, iz vaših rok jih bo enkrat nazaj terjal. Če vaši otroci zgrešijo pot čednosti, ste dolžni ne samo svariti jih, ampak tudi za nje moliti. Sv. Monika je veliko let molila za svojega sprijenega sina. Če se otroci ohranijo dobre, je zopet vaša dolžnost moliti za nje, da ne omagajo na težavnem potu skozi življenje v boljšo večnost. Pobožna mati Blanka, kraljica in mati sv. Ludovika, je zmirom molila zanj in njena molitev ga je storila svetnika.

Visok uradnik pripelje svojega malopridnega sina pred župnika, ki je bil na glasu po svoji veliki modrosti. Prosil je župnika pomoči, ker pri sinu nobena stvar več ne pomaga. Župnik vpraša uradnika, kakšnih sredstev se je do sedaj posluževal, da bi sina poboljšal. Uradnik pripoveduje, da je sina opominjal, pogosto tepel, ga pustil stradati in zmrzovati, pa da je vse brez uspeha. Župnik vpraša: „Ali ste sina tudi napeljavali k molitvi in sami zanj molili?“ Oče zanika. Župnik nadaljuje: „Dragi gospod! Vi ste dosedaj le delovali na njegovo kožo, ne pa tudi na dušo. Od denes naprej tudi molite ž njim in za njega.“ Oče je začel za sina tudi moliti. To je pomagalo.

Deček še je v kratkem času poboljšal in je postal pozneje dober mož (Spirago Beisp. Saml. S. 521).

Mir in blagoslov vlada v družinah, kjer molijo drug za drugega. Stariši, ki tožijo nad zgubljenimi otroci, naj se vprašajo, koliko so za otroke že molili, ko so bili še nedolžni in koliko molijo zanje zdaj, ko so na krivih potih. Veliko je dandenes grešnih Avguštinov, a malo pobožnih Monik, ki bi vstrajno molile za spreobrnjenje zgubljenega otroka.

4. Otroci morajo moliti za stariše.

Že otroška ljubezen in hvaležnost silita otroke k molitvi za stariše. Tistim, katere ljubimo, tudi dobro hočemo. Kako pa moremo te svoje želje lepše izraziti, kaker z molitvijo? Svojim starišem smo veliko, silno veliko dolžni, njihovih dobrot ne moremo povrniti; zato smo dolžni vsaj moliti za nje, naj jim Bog povrne namesto nas.

Še prav posebno pa morajo moliti za stariše tisti sinovi in hčere, katerih roditelji so zanikrni in brezverni, ali so udani kaki strasti n. pr. pijančevanju itd. Kolikokrat smo že videli, da je ta ali oni pobožni otrok z molitvijo spreobrnil očeta ali mater.

Sv. opat Vilhelm ni nehal moliti za svojega očeta, ki je posvetno živel na cesarskem dvoru. Po dnevu in po noči je oklepal očeta v svoje molitve; izprosil je od Boga milost, da je ganil očetovo srce in je šel za svojim sinom v samostan, kjer je pobožno sklenil svoje življenje (Rambeck, I. 62).

5. Dolžni smo moliti za dobrotnike.

Čut hvaležnosti zahteva, da molimo za dobrotnike. „Nehvaležnost je plačilo sveta“, pravi pregovor. Nobena stvar dobrotnika bolj ne užali, kaker če vidi, da skazanih dobrot nočemo priznati ali jih naravnost preziramo.

Hvaležnost je draga Bogu in ljudem; nehvaležnost pa boli ljudi in Boga. Še celo krotki Jezus se je čutil užaljenega nad nehvaležnimi gobavci in je začuden vprašal: „Ali ni bilo deset očiščenih? Kje je pa družih devet?“ (Luk. 17, 17).

Da tudi nas kedaj ne zadene nevolja Kristusova, molimo za svoje dobrotnike — žive in mrtve — zlasti za tiste, katerim dobrot z dobrotami vračati ne moremo.

6. Dolžni smo moliti za prijatelje.

Pregovor pravi: „Kedor je prijatelja našel, je našel zaklad.“ Še bolj izrazito govori sv. pismo: „Zvest prijatelj je močna bramba; in kedor ga je našel, je našel zaklad. Sè zvestim prijateljem se nobena reč ne meri, teža zlata in srebra ni nič proti ceni njegove zvestobe. Zvest prijatelj je zdravilo življenja in neumrljivosti“ (Sirah 6, 14—16).

Pravi prijatelj nam lajša in slajša življenje, nas tolaži v nadlogah, podpira v trpljenju, nas varuje zablod in če smo zašli, nas zopet spravi na pravo pot.

Ker je zvest prijatelj večkrat boljši od krvnega brata, je gotovo spodobno in prav, da molimo zanj, naj mu Bog ljubezen, naklonjenost in dobrotnost do nas povrne s časnimi in večnimi dobrotami.

7. Dolžni smo moliti za nasprotnike.

Med tiste, katerim veljaj še posebej naša molitev, moramo šteti tudi nasprotnike. To je Gospodova zapoved: „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo in molite za nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo“ (Mat. 5, 44). —

Molitev za sovražnike je v korist nam in njim; nam, da krotimo nagibe jeze in sovraštva v sebi in spolnujemo dolžnost ljubezni do sovražnikov, njim, da Bog spremeni njih sovražno mišljenje in se ž njim in z nami spravijo.

V obče oklepajmo v svoje molitve vedno tudi sovražnike, posebej pa molimo za nje, kedar čutimo, da se v naših srcih vzbuja jeza, maščevalnost in zoprnost do njih. — Svetniki so se vselej držali tega merila in so se povzpeli do junaških čednosti tudi napram svojim sovražnikom.

8. Dolžni smo moliti za grešnike.

Če vidimo bližnjega v pomanjkanju, se nam smili in mu po možnosti pomagamo. Kedo je pa večji ubožec kot naš bližnji, ki živi v smrtnem grehu? Pomilovanja vreden je ubožec brez hrane in obleke, še večjega usmiljenja vreden je pa tisti človek, ki nima oblačila posvečujoče milosti božje, in ne pristopa k mizi Gospodovi, da bi vžival nebeški kruh in bi hranil svojo lačno dušo. Nesrečnež je zgubil Boga, Bog mu je sovražnik, nemirna vest ga preganja in mu ne da miru. On potrebuje naše molitve, da se more spraviti z Bogom. Sv. Jakob opominja: „Bratje moji! ako kedo izmed vas zajde od resnice in ga kedo vrne, naj ve, da kedor grešnika vrne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo smrti in bo pokrtil veliko število grehov“ (Jak. 5, 19—20).

Primerno sredstvo grešnike pripeljati na pravi tir, je bratovščina sv. Srca Marijinega, katere glavna naloga je: moliti za grešnike in jih spraviti z Bogom.

Na Francoskem je živel mlad mož, ki je zgubil vso vero. Vsled slabega življenja se ga je lotila huda neozdravljiva bolezen. Mož je bil zavoljo tega zdvojen in obupan. V tej stiski mu pride na pomoč pobožna sorodnica. Pregovori ga, da se vpiše v bratovščino Mārijinega srca in moli zanj. Ko ta človek vidi, da bolezen od dne do dne hujša, je bil še bolj obupan in je začel grozno preklinjati in sramotiti sv. vero. Toda bogoljubna sorodnica ne odneha; obrne se na sedež bratovščine Mar. Srca v Pariz in ga priporoči v molitev. Kmalu se bolnik upokoji, zahteva spovednika in nekaj tednov zatem je umrl ves vdan v božjo voljo s križem v rokah (Schmid, Rep. II. 327).

Svetniki so zmirom molili za grešnike. Sv. Frančišek Sal. je bil tako zavzet za dušni blager grešnikov, da je večkrat rekel: „Raje odložim ško-

fovsko kapo in sedež kaker pa skrb za grešnike." Sv. Ignacij Lojol. je zagotavljal: „Rad bi vsaki dan tisočkrat umrl, ako bi mogel s tem eno samo dušo rešiti.“ Naš sv. oče Francišek je imel usmiljenje celo z roparji in je z molitvijo mnoge za redovno življenje pridobil. Srečen tretjerednik, ki čuti v sebi le nekaj tega svetniškega ognja, in vsaki dan vsaj nekaj zmoli za spreobrnjenje grešnikov!

9. Dolžni smo moliti za pravične.

Naj je kedo še tako spokoren, pravičen ali nedolžen, vendar ne moremo reči, da ni potreben naše molitve. Kedor je svet, pravi Gospod, naj bo še svetejši. K večji popolnosti in svetosti enega ali drugega pa lahko prav veliko pripomore naša molitev. Čim več je svetih ljudi na zemlji, tem bolj je Bog češčen, tem večji blagoslov se zliva pa tudi nazaj na molivce. „Kedor stoji, naj gleda, da ne pade,“ opominja Sv. Duh. Pred padcem ni noben človek na tem svetu zavarovan, tudi sveti in pravični ne. Treba je torej za pravične tudi iz tega namena moliti, da bi ne omagali v začetih svetosti; ni namreč še dosti, dobro začeti, ampak je treba tudi dobro končati. Zato pa moramo vsaki dan Boga prositi za sveto stanovitnost v dobrem. Brez molitve ni stanovitnosti. Bogoljubni tretjeredniki! Goreče molite drug za drugega, saj ste bratje in sestre mej sabo. Čim večje bo število popolnih tretjerednikov, tem ugledniši bo tretji red. Če kedaj čujete, da je v tem ali onem kraju kak tretjerednik na višji stopinji popolnosti, takega še bolj podprite z molitvijo, da bi z božjo milostjo prišel celo do svetosti sv. Ludovika ali sv. Elizabete.

10. Dolžni smo moliti za vse ljudi — žive in mrtve.

Kaker je krščanska dolžnost ljubiti vse ljudi, tako moramo tudi za vse ljudi moliti. Ta zapoved je utemeljena v sv. pismu: „Opominjam, naj se predvsem opravljajo prošnje, molitve, priporočanja in zahvaljevanja za vse ljudi“ (1. Timot. 2, 1).

Moliti moramo za pravoverne kristjane: zakaj ti so nam veliko bližji, kaker drugi ljudje. Vsi pravoverni imamo skupno mater sv. katoliško Cerkev; imamo isto vero, isto daritev, iste zakramente, istega poglavarja, sv. očeta v Rimu, Jezusa pa v nebesih.

Vsi pravoverni smo eno telo v Jezusu Kr. in vsak posamezni je ud tega skrivnostnega telesa. Ako se udje enega telesa podpirajo, pospešujejo blagostanje drug drugega, prav tako se morajo tudi pravoverni kristjani kot udje sv. Cerkve podpirati mej sabo. To mejsebojno ljubezen in skrb za druge pa najlepše v dejanju kažemo, kedar molimo drug za drugega. Zato opominja sv. Jakob: „Molite drug za drugega, da bote ohranjeni“ (5, 16).

Moliti pa moramo tudi za mrtve. Verne duše so z nami v vedni zvezi, ker spadajo ko trpeča cerkev tudi v občestvo svetnikov. Poleg tega nas mora k molitvi nagibati njih veliko trpljenje, misel, da si same ne morejo pomagati in hvaležnost, katero mnogim zmed njih dolgujemo. Vsi ti so važni nagibi, da jim priskočimo z molitvijo na pomoč. Sv. vera nas uči, da je

molitev jako izdatno sredstvo, s katerim moremo njih bolečine lajšati in skrajšati čas njih očiščevanja. „Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni“ (II. Mak. 12, 46).

Od svojih molitev ne smemo izključiti nikoger, ki še živi in nikoger, ki je umrl ter naše molitve potrebuje. — Kako vzvišena je dolžnost, da moramo drug za drugega moliti! Da bi se te dolžnosti vselej zavedali!

Pomisli, tretjerednik, če rešiš sè svojo molitvijo dušo svojega bližnjega, rešiš svojo dušo. Koliker duš se bo po tebi zveličalo, za toliko stopinj boš povzdignjen v nebesih. Sv. Francišek Sal. pravi: „Molitev, ki jo opravimo za druge, poviša naše poveličanje.“

VIII. Kedaj je treba moliti.

Škof Slomšek so ozir časa za molitev podali mladini sledeči spodbudni nauk: „Mlade rože na polju se obračajo po soncu, ter iz njega pijejo čisto nebeško luč, ravno po tem toliko lepo cveto; še lepše mladeniči žive, ki v molitvi k Bogu povzdigujejo svoje srce. Tudi ti vsako jutro iz srca lepo pozdravi Boga in mu izroči vse svoje srčne želje; vsaki večer Boga srčno zahvali za vse, kar si prejel.

Celi dan naj bodo pri delu tvoje roke, pri Bogu pa tvoje srce, in srečno bo tvoje življenje. Bog ti je dal roke in noge, ušesa in oči, naj služijo tebi, srce je izvolil pa sebi; v njem le on prebivati želi. Zatorej vse stvari na svetu ne morejo nasititi tvojega srca: nepokojno je, dokler ne počiva v Bogu. Za samo srce te Bog prosi, rekoč: „Moj sin, daj mi svoje srce in glej na moja pota.“ Oh daruj mu ga prav pogosto v pobožni molitvi, saj ga je vreden! (Življ. sv. pot str. 30).

1. Vedno je treba moliti.

Ni je menda dolžnosti, katero bi sv. pismo tako pogosto in odločno povdarjalo, kaker molitev. Kristus pravi: „Treba je vedno moliti in ne prenehati“ (Luk. 18, 1). Vedno moramo moliti, ker nam je milost in pomoč božja vedno in povsod potrebna, da moremo premagovati skušnjave, nositi križe in izpolnjevati dolžnosti. Nek pobožen mož je zapisal besede: „Če bote veliko molili, bote veliko prejeli, če bote malo molili, bote malo prejeli, če pa ne bode nič molili, tudi nič prejeli ne bote.“ V duhovnem in zemeljskem življenju velja pravilo: Vse z molitvijo, nič brez molitve.

Vera nas uči, da nas Bog obsipa vsaki hip sè svojimi darovi, zato se spodobi, da se tudi vsaki čas zahvaljujemo za prejete dobrote in prosimo novih. Vsaki hip nas lahko napadejo skušnjave, zato moramo biti vedno na straži in se držati evangelijskega opomina: „Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo“ (Mat. 26, 4). Vsaki trenutek nas lahko zadene bridkost in žalost, križi in trpljenje, zato moramo biti vedno pripravljeni svoje roke povzdigovati proti nebu, z rokami pa tudi svoje srce.

Sv. Makariju se je nekoč sanjalo, da je videl dva puščavnika, ki sta vedno molila. Iz ust prvega so prihajali pozamezni goreči plameni, ki so se

vzdigovali na kvišku proti nebu; iz ust druglega je pa izhajal ognjen trak, ki je segal do neba. Makarij je to prikazen takole razlagal; Prvemu izmej teh dveh molivcev so podobni tisti, ki pri mnogih raztresenostih zbujajo pogosto pobožne zdihljeje in čustva; v drugem molivcu pa gledamo podobo onih, katerih ne more nobena zemeljska reč več odvrniti od Boga, ker se ravnaajo po izreku Jezusovem: Vedno molite in katerih srce je vedno pri Bogu (Blumen der Wüste).

Kako moremo vedno moliti?

Zapovedi, da je treba vedno moliti, nismo dolžni spolnjevati po črki, pač pa po duhu, če večkrat svoje srce povzdignemo k Bogu in mu darujemo vsa svoja dela, vse veselje in trpljenje.

Svetniki so imeli navado zbrati svojega duha mej delom in je posvetiti s kratkimi in pobožnimi zdihljeji. Taka pobožna vaja je tudi nam mogoča. Večkrat na dan se nam nudi prilika, misliti na Boga in naše dušno zveličanje in pri tem vzbujati srčne nagibe in sveta čustva.

Taka pobožna čustva so n. pr.: „Bog moj in moje vse.“ — „Moj Jezus, nobenega greha več!“ — „Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev.“ Te in druge tem podobne molitvice morete izgovarjati samo v srcu, usta pri njih lahko popolnoma molčijo; zakaj čim bolj prihajajo iz srca, tem višje se vzdigujejo proti nebu.

Napravi pa tudi vsako jutro dober namen, s katerim Bogu posvetiš vse misli, besede in dejanja, vse križe celega dne. Ponovi dober namen še večkrat čez dan. Kedar začneš novo delo ali te kaka težava posebno stiska in tlači, zdihi v popolnosti svojega srca: „Moj Bog, vse iz ljubezni do tebe!“ „Vse k tvoji večji časti!“ —

Vse, kar iz ljubezni do Boga storiš ali trpiš, samo, da si v stanu mi-
losti božje, ni nič druglega, ko vedna molitev, ki je sè zlatimi črkami zapi-
sana v knjigi življenja.

Navadi se nekaterih takih molitvic, in rabi jih pogosto, zakaj vrednost njihova je neprecenljiva. Častiti Ludovik de Ponte pravi, da je imel navado venomer ponavljati besede: „Za te moj Bog!“ Na ta način se je sveti mož neprenehoma pogovarjal z Bogom, to se pravi vedno moliti.

2. Jutranja molitev.

Celo naše življenje sestoji iz posameznih dni. Ob uri naše smrti bo naše življenje tako, kakeršni so bili posamezni dnevi v življenju. Dan ima pa zopet svoj začetek in konec. Kaker dan začnemo, tako ga navadno preživimo.

Popolnost in nepopolnost našega življenja je zelo odvisna od naše jutranje molitve. Če dan z molitvijo začnemo, ga bomo tudi v Bogu in za Boga dokončali. Če pa dneva ne pričneš z Bogom, se boš čez dan veliko trudil, pa v marsičem zastonj. Veliko boš trpel, pa ne iz ljubezni do Boga, ne v njegovo čast. Vsa tvoja dela in trpljenje pred Bogom nimajo prave cene,

in jih tudi ne spremlja božji blagoslov. Dnevi brez jutranje molitve so prazni, zgubljeni dnevi.

Gospodu Bogu je veliko na tem, da mu daruješ prvine dneva. Božja modrost sama pravi: „Jaz ljubim nje, kateri mene ljubijo, in kateri zgodaj na me čujejo, me bodo našli“ (Preg. 8, 17). Da smo dolžni zjutraj moliti, povdarja sv. pismo na mnogih krajih. Modri piše: „Vsem bodi znano, da je treba pred sončnim vzhodom tebi (Bogu) hvalo dajati, in te moliti ob zarji“ (Modr. 16, 28). Psalmist poje: „Napolnjeni smo zjutraj s tvojo milostjo“ (89, 14). „Moje oči te prehitujejo pred svitom, da premišlujem tvoje besede“ (118, 147—148).

K jutranji pobožnosti nas priganja hvaležnost do Boga, ki nam je dal učakati novi dan zdrav in vesel. Veliko jih je po noči zbolelo, umrlo. Dobrotni Bog je tebi še prihranil današnji dan, da lahko še veliko dobrega storiš in se pokoriš za svoje grehe.

Sv. Bonaventura pravi: „Ko se zbudiš, daruj prvence svojih misli Bogu. Ne premišluj, kaj se ti je sanjalo, kaj hočeš delati i. t. d. Hudi duh skuša tvoje prve misli pridobiti za se, in če se je teh polastil, upa biti celi dan oblastnik tvojega srca. Varuj se, da mu tega dobička ne dovoliš; on ne gre njemu. Bogu, svojemu Gospodu, moraš darovati prvence svojih misli, besed in dejanj.“

Podobno piše sv. Janez Klinak: „Na naše jutranje vedenje dva prav skrbno pazita, angelj varih in hudobni duh. Prvi gleda, da hitro in v pravem času vstanemo, dan z molitvijo in dobrim namenom začnemo; drugi pa skrbi, da se ob določeni uri ne vzdignemo, marveč leno polegamo po postelji, jutranjo molitev opustimo in tako dan s praznimi mislimi, besedami in deli začnemo, v dušni mlačnosti in zaspanosti preživimo in tako oropamo sami sebe tistih posebnih milosti, ki so obljubljene le čuječim dušam“ (Grad. 26.)

Ko pride čas, da vstaneš, ne polegaj leno v postelji, temveč urno zapusti svoje ležišče. Ko pa vstajaš in se oblačiš, ne premišluj nečimrnih ali celo grešnih reči, ampak porablaj tisti čas kot pripravo na jutranjo molitev. Rabi kake kratke molitvice, ki jih znaš na pamet, ali vzbujaj kake srčne zdihljeje, ki so obdarovani z odpustki. Če pa greš tisti dan k sv. obhajilu, misli na ljubezen Jezusovo v Sv. R. T. Nato poklekni pred kako tebi ljubo in sveto podobo in pobožno opravi svojo jutranjo molitev.

Ko opravljaš jutranjo molitev se najprej zahvali Bogu, da ti je podelil nov dan, te ohranil živega in zdravega ter te obvaroval greha in nesreč. Potem daruj samega sebe Bogu in vse kar boš v teku dneva mislil, govoril, storil in trpel, združeno z dobrim namenom, da bo res vse k božji časti. Na to obžaluj svoje grehe, posebno vse smrtne celega življenja in napravi trden sklep resničnega poboljšanja, zlasti da se boš varoval tistega greha, v katererega si dosedaj največkrat padel. Nazadnje ponižno prosi božje pomoči za celi dan; priporoči se Materi božji, angelju varihu in svojim patronom; na to pojdi na delo, ki ti ga nalaga tvoj stan.

Ne izgovarjaj se, da nimaš časa. Tvoja jutranja molitev je lahko kratka, pa srčna. Tisti čas, ki ga porabiš za jutranjo pobožnost, bo Bog sè svojim blagoslovom nadomestil.

Ali nisi vsaki dan v nevarnosti za dušo in telo? Ali te morejo napasti hude skušnjave in zadeti grešne priložnosti? Kedo te bo varoval, če ne Bog? Ne moreš pa upati, da te bo Bog čuval, če bi tako ravnal kakor bi njega nič ne potreboval. Moli torej vsako jutro!

Sv. Roza Limanska in njena jutranja molitev.

Sv. Roza je z dovoljenjem svojega duhovnega očeta postavila v svojem dnevnem redu prav zgodnjo uro za jutranjo molitev. Ker je pa devica zvečer predolgo ostajala v svojih molitvah, ali je tudi cele noči prečula v njih, se je večkrat zgodilo, da se vsled utrujenosti ni zbudila ob določeni uri. Molila je pa k Mariji, naj jo ona blagovoli ob pravem času zbuditi. Njena molitev je bila uslišana. Marija je prišla vsako jutro k njeni postelji in jo je zbudila z besedami: „Vstani, moja hči k molitvi; vstani, ura je prišla.“ Pri tem je imela to veliko srečo, da je vselej ko se je zbudila, Marijo videla. Nekega jutra se je pa Roza utrujena naslonila na posteljo in je zopet zaspala. Tu se ji ponovno prikaže presv. Devica in ji zakliče: „Vstani, moja hči! ne vdajaj se lenobi in zaspanosti; vstani sè svojega ležišča!“ Roza se zbudi, odpre oči in Mati božja je izginila; takrat ni imela sreče videti preljubeznjivi obraz Marijin, ker se je prepustila zaspanosti (Hunolt, pars I. conc. 74).

3. Večerna molitev.

K večerni molitvi nas priganjajo obilne dobrote božje, katere nam je Bog delil preko dneva. Kakor moramo dan z molitvijo začeti, tako ga moramo tudi krščansko končati. Sv. Pavel piše: „Prosim vas, bratje, pri usmiljenju božjem, dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu dopadljiv dar, da bo naša služba po pameti“ (Rimlj. 12, 1). Ta opomin sv. Pavla bodri vse kristjane, da svoja telesa vsigdar, zlasti pa pri nočnem počitku, čista ohranijo in kot taka izročijo v varstvo nebeškega Očeta. Kedo ve, kaj je Bog sklenil nad nami? Kako lahko nas iz postelje pokliče pred svoj sodnji stol! Kaj nam je storiti, da se ne prikažemo pred njegovo obličje polni madežev na duši in na telesu? Opraviti moramo dobro večerno molitev.

Za večerno molitev je treba najprej zahvaliti se Bogu za vse dobrote in milosti, s katerimi nas je obsipal čez dan. Potem daruj Bogu vsa dobra dela, ki si jih opravil ta dan, kakor tudi trpljenje, ki te je čez dan zadelo, naj bi bilo res vse to njemu v čast in tebi v zveličanje. Na to prosi Sv. Duha za razsvetljenje in izprašaj svojo vest. Sv. Krizostom svetuje: „Kedar se vležeš k počitku, preišči svojo vest in se spomni svojih grehov. Reci sam pri sebi: Duša moja! spet sva en dan preživela — kaj sva dobrega opustila, kaj sva slabega storila? Če si kaj dobrega storil, zahvali Boga; če si kaj napačnega storil, se skesaj in skleni poboljšati se.“ Kesanje mora biti vselej popolno,

ko bi čez dan kedaj padel v smrtni greh, in združeno s trdnim sklepom, kaker hitro mogoče se ga tudi spovedati.

Slednjič priporoči Bogu dušo in telo; pokliči na pomoč prebl. Devico Marijo, angelja variha, sv. patrone in tiste svetnike, ki so ti posebno pri srcu. Moli nekaj tudi za pokojne in za svoje žive dobrotnike in sorodnike. Nato pojdi z blagoslovom božjim počivat in nesí sè sabo trdno voljo, da hočeš drugi dan še zvesteje služiti Bogu. Oporekaj v svojem srcu preden zaspiš, da nočeš pod nobenim pogojem privoliti v kake grde sanje, ko bi se v njih ali po njih zbudil. „Jezus, Marija in Jožef,“ naj bo tvoj zadnji zdihljej! ali: „Oče, v tvoje roke izročim svoje telo in svojo dušo,“ ali: „Bog moj, moje vse.“

Večerna molitev jo je rešila.

Meseca oktobra 1. 1906. je prišla žena nekega ogrskega stotnika na Dunaj prenočit v neki hotel. Ko je zvečer prišla v odkazano stanovanje, zaklene duri, poklekne in opravi svojo navadno večerno molitev. Pri klečanju je opazila pod posteljo obleko možke osebe. Spočetka je bila tako prestrašena, da si je komaj upala dihati, a kimalu se ojunači, odklene vrata in začne na vse grlo klicati na pomoč. Hotelsko osebje je skupaj pridrló. Potegnili so izpod postelje 17letnega dunajskega postopača, ki je držal dolg, ostrobrušen kuhinjski nož v roki, — z očttnim namenom bogato gospo umoriti in oropati. Oddali so ga dunajski policiji. — Večerna molitev jo je tedaj rešila smrti (Spirago Beisp. S. S. 519).

4. Molitev pred jedjo in po jedi.

Trikrat na dan se običajno pogrinja miza. V krščanskih hišah je od starih časov bogoljubna navada, da ob takih priložnostih vsi skupaj molijo pred jedjo in po jedi.

Tudi glede te molitve nam je Gospod Jezus najboljši učitelj. Preden je razdelil sedmere kruhe med množice, je „kruh vzel, zahvalil in razlomil in dal učencem, da so pred nje položili“ (Mark. 8, 6—7). Enako je storil pri zadnji večerji: „Vzel je kruh, in ga posvetil in razlomil“ (Mat. 26, 26—27). Po Jezusovem zgledu so ravnali apostoli in prvi kristjani. Paganški zgodovinar Filo piše o tej pobožni navadi prvih kristjanov: „Blagoslavljalí so svojo mizo rayno tako, kaker darove, in so po svojih hišah ravno tako Boga čistili, kaker v cerkvah.“

Tako molitev je Bog že v stari zavezi zahteval. Mojzes je zapisal besede: „In ko se boš najedel in se nasitil: pazi skrbno, da ne pozabiš na Gospoda“ (V Mog. 6, 12). V očenašu nam je zapovedano, naj molimo za vsakidanji kruh; ko ga prejmemo, se moramo po dostojnosti zanj zahvaliti.

Gotovi ljudje bi utegnili ugovarjati, češ, da nam zemlja daje živež, da si v potu svojega obraza služimo kruh. — Vse prav, a pomisliti moramo, da zemlja ne rodi, če ni v pravem času dežja in gorkote, če človek nima moči in zdravja, da more delati. Tisti, ki zemljo obdeluje, ve, kako je od-

visen od Boga. O le spoznajmo, da nam Oče nebeški pogrinja mizo in če ne molimo, nismo vredni božjih darov. Zato pa molimo tudi pred jedjo in po jedi.

Tretjerednike pa veže k molitvi pred jedjo in po jedi tudi zapoved Vodila: „naj ne prisedejo k mizi in ne vstanejo od nje, predno niso pobožno in hvaležno Boga molili“ (II. 3). Tertulijan, cerkveni učenik, hvali prve kristjane vsled njihove pobožnosti pri mizi rekoč: „Ne vsedemo se poprej k mizi, dokler nismo jedi Bogu posvetili z molitvijo.“

Res, sramotno bi bilo, dragi tretjeredniki, ko bi vi v tej točki ne posnemali prvih kristjanov, ampak raje hodili za slabovernimi kristjani današnjih dni, ki ne molijo več primizne molitve! — Imenovana molitev ima velik namen in pomen. Najprej nas spominja, da smo ljudje in ne živali, in da torej tako jemo, kaker pristoja ljudem. Nadalje nas spominja, da tudi pri mizi ne smemo pozabiti Boga, kaker opozarja sv. Pavel, govoreč: „Ali jeste ali pijete, ali kaj družega delate, delajte vse k božji časti.“ K časti božji pa delamo gotovo takrat, ako pobožno molimo pred jedjo in po jedi

5. Molimo ob angeljskem pozdravljenju.

Trikrat na dan kliče zvon k molitvi: zjutraj, opoludne in zvečer. Ob avemariji imamo priliko počastiti včlovečeno Besedo božjo in svojo nebeško Mater. Verni kristjan takrat prestane z delom, sklene roke k molitvi in odmoli angeljsko češčenje. Sv. Alfonz je ob zvonjenju prekinil vsako delo in je kleče opravil svojo pobožnost, naj je imel še tako nujna opravila. Sv. Ignacij Lojol. ni samo ob zvonjenju molil, ampak je vselej, kedar je ura bila, pozdravil devico Marijo sè zdravamarijo. — Navado zvoniti angeljsko pozdravljenje je vpeljal naš svetnik sv. Bonaventura.

Obderžite vsaj vi, sinovi in hčere sv. Frančiška to lepo navado, da molite ob angeljskem pozdravljenju zjutraj, opoludne in zvečer.

Opazka: Po mestih — vsaj v Ljubljani — so pogosto cerkveniki krivi, da mnogi ne molijo, ker ne zvonijo v vseh cerkvah ob istem času. Naj bi se ravnali vsi po glavni cerkvi in takrat zvonili, ko tam, tam naj se pa ravna po točni uri. — Enkrat sem hodil 8 minut po mestu odkrit, ker je zvonilo zdaj v tej, zdaj zopet v drugi cerkvi. Molil sem, mislim da še precej zbrano avemarijo — prav počasi; odmolim, pa se oglasi zvon v drugi cerkvi. Dobro, ostani odkrit zavoljo zgleda — pa se oglasi zvon v tretji cerkvi. Ostal sem odkrit pa sem molil: Gospod usmili se nas, Kriste usmili se nas, Gospod usmili se nas — mej tem se oglasi zvon v četrti cerkvi, ki mi je izvabil zdihljaj: Nerednih cerkvenikov in njihovih poglavarjev, reši nas Gospod.

(Uredn.)

P. MAVRICIJ O. CAP.

Tretjerednikom prepovedane grešne zabave.

(Vodilo II. 2.)

Tretjeredniki morajo paziti, da se ogibajo ne samo greha, ampak tudi vseh grešnih priložnosti. Nevarne grešne priložnosti so nekatere zabave: plesi, pohujšljive glediške predstave in preobilne pojedine. Zato prepoveduje redovno vodilo tretjerednikom te tri zabave ter pravi: „Plesov in nespodobnih gledaliških iger kakor tudi poedin naj se skrbno varujejo.“ Oglejmo si te tri zabave malo natančneje in videli bomo, da je ta prepoved zelo pametna in koristna.

1. Plesne veselice.

Plesi sami na sebi niso pregrešni in nevarni, toda v naših krajih plešejo skupaj mlade osebe različnega spola; plešejo večinoma po noči, plešejo mej godbo, ki razburja živce in domišlijo, plešejo navadno od pijače omamljeni ter pogosto ohlapno komaj na pol oblečeni: vse to vzbuja v ljudeh počutnost, skušnjave, nespodobne misli in grešne želje. Najhujše pa sledi po plesu; saj je znan ljudski pregovor, ki pravi: na plesu nedolžnost umira, po plesu pa umrje. Hudič in gostilničarji imajo od plesa svoj dobiček, plesavci in plesavke pa zgubo. S plesom doseže satan najlaglje svoje namene, da spravi ljudi v grešne zanjke in jih pahne v sramoto in nesrečo.

Po vsej pravici svari sv. pismo pred plesavko. Tako pravi modri Sirah: „Ne pečaj se s plesavko in je ne poslušaj, da ne padeš po njeni zvijači v nesrečo“ (9, 4).*) Jako ojstro obsojajo ples tudi cerkveni očetje. Sv. Ambrož pravi: „Le tista dekleta hodijo na ples, ki so hčere slabih mater in hočejo tudi same slabe postati; tiste pa, ki so čiste in sramežljive in hočejo tudi take ostati, se skrbno varujejo plesa.“ Sv. Bazilij pa piše: „Zbirajo se možje in žene, mladeniči in dekleta, da potem plešejo in svoje duše hudiču izročajo. Ah, koga naj objokujem — in jokati moram — ali zakonske ali samske? Oboje: samski se vračajo domov z omadeževano čistostjo, zakonski pa z omadeževano zakonsko zvestobo.“

Ker je torej ples tako nevarna zabava, zato je tretjerednikom plesati izrecno prepovedano. Ali bi se spodobilo, da bi tisti, ki so se v tretjem redu posvetili bogoljubnemu življenju in se pri redovni obljudi prostovoljno odpovedali plesu, hodili po plesiščih? Kedor se je enkrat odločil za spokorno življenje v tretjem redu, se mora ogibati plesa.

Če bi se pa kak tretjerednik iz družabnih ali stanovskih ozirov moral kedaj udeležiti kakšnega plesa, naj prosi poprej voditelja za dovoljenje in potem naj pazi, da se na plesu ne bo pripetilo nič pregrešnega.

*) Glej Cvetje XIII. str. 125, tretji odstavek. — Glede naslednjih dveh stavkov sv. Ambroža in sv. Avgušтина pisatelj ni navedel mesta in knjige, kje tako pišeta; zato uredništvo za pristnost teh citatov ni odgovorno.

Pohujšljive gledališke predstave.

Druga zabava, ki jo redovno vodilo tretjerednikom prepoveduje, so pohujšljive in spotekljive gledališke igre. Vodilo bi nikaker ne prepovedalo gledaliških predstav, če bi gledališče navajalo ljudi h krepostnemu in poštemu življenju. Toda dandenes je le malo dostojnih in neoporečnih predstav. Večinoma so take, da vzbujajo v človeku nespodobne misli in nečiste želje. To lahko trdimo zlasti o zaljubljenih igrarh. Mladina se s takimi ljubavnimi prizori naravnost zapeljuje v nečisto življenje. Mladi ljudje imajo že sami dovolj nečistih skušnjav. Še slabše pa je, če imajo priložnost, da vidijo in slišijo take stvari, ki oskrunjajo njihovo domišljijo. Kedor je le enkrat opazoval mladeniče in dekleta, kako poželjivo in strastno gledajo in poslušajo nedostojno obnašanje in govorjenje na odru, mora priznati, da jih taki prizori popolnoma prevzamejo in omamijo, tako da se večkrat že med predstavo ali pa po predstavi godijo različni grdi grehi. Gledališče je dandenes šola pregrešne ljubezni in nečistega življenja.

Mnogo je pa tudi takih predstav, ki nimajo drugega namena, kaker da sramotijo vero in Cerkev, smešijo duhovnike in cerkvene obrede, poveljučujejo pregreho in se norčujejo iz čednosti. Kdor obiskuje take predstave, ne more dolgo ostati trden v svoji veri. Kmalu bo začel zanemarjati svoje verske dolžnosti in nazadnje bo vero popolnoma izgubil.

Nič ni torej čudnega, da Vodilo tretjerednikom prepoveduje obiskovati pohujšljive in spotekljive gledališke predstave. Obvarovati jih hoče pred grešnim življenjem in jim ohraniti vero.

Ni pa tretjerednikom prepovedano hoditi k poštenim in nedolžnim predstavam. Tudi tretjeredniki imajo pravico do zabave in razvedrila. Zato se smejo udeleževati lepih in poštenih predstav, ki jih prirejajo katoliška društva. Vender tudi te prireditve ne smejo biti take, da bi preveč razstresale duha ali ga odvrčale od pobožnosti. Za tretjerednike je zmirom bolje, da se ogibajo posvetnih gledaliških predstav.

3. Nepotrebno obiskovanje gostiln.

Slednjič svari Vodilo pred pojedinami. K pojedinam lahko prištevamo vse tiste prireditve in sestanke, ki dajejo priložnost za pijančevanje in za pravljjanje, pri katerih se prekorači meja zmernosti in dostojnosti ter se duša omadežuje z grehi. Zlasti pa moramo k pojedinam prištevati nepotrebno pohajanje gostiln, ker so največkrat gostilne tisti kraji, kjer se greši zoper krščansko zmernost in krščansko dostojnost.

Seveda s tem ni rečeno, da ne sme tretjerednik nikedar iti na nobeno gostijo in veselico ali pa nikedar obiskati gostilne. Iz družabnih ozirov, iz prijateljstva ali tudi zavoljo poštenega razvedrila se smejo tudi tretjeredniki udeležiti kake gostije in veselice, če je poštena družba. Saj je tudi božji Zveličar bil na gostiji v Kani Galilejski in o sv. Frančišku beremo, da se je večkrat odzval povabilu svojih prijateljev in šel k njim v goste.

Prepovedane so samo tiste veselice in prireditve, pri katerih se človek lahko pregreši ter trpi telesno in dušno škodo. Kaker sem že poprej omenil, so v tem oziru gostilne in kavarne najbolj nevarne. Tega ni treba še le dokazovati, to vidimo na svoje lastne oči. Le pogledjmo, koliko je dandenes takih, ki hodijo, če že ne vsaki dan, pa vsako nedeljo in praznik v gostilno ter popivajo pozno v noč in se potem pijani vračajo domov. Mnogi začno popivati že dopoldne, namesto da bi šli v cerkev k sv. maši. Marisikateri teh pijancev je družinski oče. Kdo bi zamogel prav opisati, kako žalostne posledice ima pijančevanje za družino. Oče zapravlja v gostilni svoj težko zasluženi denar, žena in otroci pa doma stradajo, trpe pomanjkanje in nimajo kaj obleči. Žalostno je življenje v hiši pijanca. Dan na dan je prepir, otroci ne vidijo in ne slišijo nič dobrega, skupna molitev se zanemarija, vse gre narobe. Pijančevanje je nesreča in poguba za vsakega človeka, še bolj pa za vsako družino, kajti pijančevanje je navadno vzrok, da propadejo cele družine in pridejo na beraško palico.

O, kako bi bil dandenes tretji red potreben zlasti za može in mladeniče, da bi jih navajal k zmernosti v pijači. Če bi se ti v večjem številu oklenili tretjega reda, bi bilo mnogo manj pijančevanja in preklinjevanjaja, preprečila bi se marisikatera nesreča. Zaradi tega bi morali tretjeredniki zlasti može in mladeniče navduševati in pridobivati za tretji red. S tem, bi jim izkazali veliko uslugo in bi storili imenitno dobro delo. Seveda morajo tretjeredniki sami paziti, da dajejo zmerom lep zgled treznega življenja.

* * *

Od časa do časa čuti človek potrebo, da se nekoliko razstrese, razvedri in razveseli. Toda med zabavami je velik razloček. So zabave, ki človeka telesno in dušno pokrepčajo, so pa tudi zabave, ki človeka telesno in dušno slabijo. Med take telesu in duši škodljive zabave šteje redovno vodilo ples, pohujšljive igre in nepotrebno popivanje po gostilnah. Teh zabav se morajo tretjeredniki ogibati, ker jih Vodilo prepoveduje. Poštenih, nedolžnih zabav in veselic se pa tretjeredniki lahko udeležujejo. Biti vesel in se ob pravem času, v pravi meri in v pravi družbi pošteno zabavati ni noben greh, saj pravi sv. pismo. „Kedar je čas vstati (od mize) se ne obotavlaj, teči prvi na svoj dom in bodi tam dobre volje in se šali (igraj) in razkladaj svoje misli, pa brez greha in prevzetnega govorjenja“ (Sir. 32. 15—16).

Kaj pravijo vneti dušni pastirji o III. redu.

(Po P. Remigiju Schulte priredil P. Fillp Benclj).

«Vsak dušni pastir naj resno premisli, ali ni morebiti premalo pozornosti obračal na tretji red v župniji.»

malu po vojski so v neki župniji obhajali sv. misijon z dobrim vspehom. Tretji red je do sedaj tam le životaril, misijon pa mu je dal novih moči; župnik je z veseljem in z veliko vnemo prevzel vodstvo. Nekaj časa na to je pisal voditelju misijona: „Vsi različni lepi sadovi sv. misijona so šli v nič, le tretji red je ostal in se lepo razvija. Veliko veselja mi dela, njegovi člani so zvesti. Delo v tretjem redu in za njega mi daje toliko dušnopastirsko veselje, kakršnega dosedaj še nikoli nisem okusil.“

2. Na zborovanju tretjega reda v Kolinu ob Renu leta 1913. se je zbralo posebno veliko dušnih pastirjev, ki so z veliko vnemo in posebno hvaležnostjo govorili o tretjem redu. Tam je dejal neki dušni pastir iz mesta tole: Nikjer niso predsodki tako neumestni ko glede tretjega reda. Ta organizacija ima tako zdravo podlago, tako premišljeno vodilo, tako dobro urejena pota in tako visoke cilje, da izključuje vse pomisleke.

3. Dekan Oettel iz Bolcana piše: „Kaker pričara svež studenec zelen raj sredi nerodovitne puščave, tako deluje tretji red v župniji. Tretji red je za župnijo zaklad in vir premnogih milosti in dobrot. Za dobre župljane je popotna palica, za mlačne močan opomin h krepostnemu življenju, za slabe pa trajno očitaneje njihove pokvarjenosti. Za dušnega pastirja je velika tolažba in v premnogih slučajih zanesljiva pomoč. Tretji red je za dobre ljudi vogeljni kamen, za hudobne kamen spotike, za dušnega pastirja pa dragocen biser.“

4. Na Holandskem se je v zadnjih časih tretji red zelo lepo razvil. Na zborovanju svetnih duhovnikov je neki župnik navdušeno razlagal, zakaj in kako naj se v vsaki župniji ustanovi tretji red. „Dvanajst let“, je pravil, „sem ud tretjega reda, pa še le sedaj, opozorjen po besedah sv. Očeta, sem ga začel bližje opazovati in študirati, in še le sedaj sem spoznal, kolike vrednosti je tretji red za nas dušne pastirje.“

5. Na kongresu v Mehlinu (Mecheln) leta 1897 je dejal neki duhovnik: „Čas, ki ga porabim za tretji red, je za me prijetno razvedrilo. Mene vsaj je skušnja naučila, da so najprijetniše ure mojega pastirskega delovanja tiste, ki jih preživim v delu za tretji red. Prijetne so, ker čutim, koliko dobrega storim dušam, ki nič bolj ne želijo, ko zvesto Bogu služiti. Prijetne so, ker v teh urah z evangelijem v roki najuspešneje delujem za obnovo človeške družbe.“

6. Blaženi župnik Arski je na vprašanje, kako bi bilo najlaglje prenoviti zanemarjeno župnijo, odgovoril: „Vpeljite tretji red in dobro ga vodite, pa boste kmalu župnijo prenovili. Tretji red je od Boga izvoljeno sredstvo za versko in nravno obnovo župnij.“

7. Mestni župnik, ki je v svoji župniji nanovo vpeljal tretji red, je dejal z radostnim licem: „Tretji red je moja molitvena armada!“ — Pij IX. je rekel: „Dajte mi armado molivcev, pa bom rešil pogublajoči se svet.“ Tretji red je taka armada, zvesta četa dušnemu pastirju.

Tretji red na Kitajskem.

Dne 5. avgusta smo prejeli od našega p. Engelharda Avbeljna pismo, odposlano s Kitajskega 20. junija, v katerem se zahvaljuje za poslano Cvetje, in piše: „Strašno veliko veselje ste mi napravili s Cvetjem, katerega že nisem videl skorej 8 let. Hlastno sem prebral vse, prav vse, v par dneh.“ (Prejel je skupno več letnikov). Cvetje mi je prineslo mnogo novega. Najbolj me je veselilo, kar sem bral o lepem napredku tretjega reda . . .“ Potem pa piše o tretjem redu na Kitajskem: „O tem Vam sedaj še ne morem dati kake gotove statistike. Lahko pa rečem, da živi tretji red sv. Fr. v vseh frančiškanskih vikarijatih. Splošno rečem: kjer je stara korenina krščanstva, tam je tudi večje število tretjerednikov. Vsi franč. apost. vikarji“ — to so isto, kar škofje pri nas (uredn.) — „skušajo širiti tretji red ne samo za ljudi mej svetom živeče, ampak ustanavljajo tudi tretjeredne samostane za ženske, ker gre laglje. Za moške bomo imeli morda tudi kmalu samostan. To je velika želja našega sedanjega apost. delegata. Ženskih omenim le onega, ki sem ga sam vodil eno leto . . . Ta samostan je zunaj mesta U-čan (Wu-chang). Ustanovili so ga pred 6 leti. Zdaj je notri že nad 50 redovnic tretjega reda; imajo triletno preskušnjo, novicijat, obljube. Na to jih pošljejo po tri na to ali ono misijonsko postajo za ženski katehumenat. Res odlično delo. Veliko dobrega store za napredek kristijanov z besedo in v dejanju.

Leta 1921—1922. sem imel res veliko skrbi zanje. — Videl sem, da je tudi „kitajska“ duša sposobna za redovno življenje. Prav rade so poslušale nauke o tretjem redu sploh, zlasti posebej o skupnem samostanskem življenju; podučiti sem jih skušal, da more biti le vestna redovnica vestna misjonarka. Ta moja služba ni bila trajna, ker sem imel še eno drugo — to je vzgajati mlade klerike — pri kateri sem še danes po volji božji. — Tudi vsi naši seminaristi so tretjeredniki.

Kaj pa mej svetom živeči tretjeredniki? Kaker rečeno — vsak franč. vikarijat jih ima — koliko, pa res ne vem. Upam, da bodo tudi to dognali.

Iz mojih misijonskih spominov vem, da sem v vseh občinah našel le enega. Jaz sam nisem vpisal nobenega. Zakaj ne? Vsa leta sem se bojeval na trdih paganskih tleh, imel sem le nove kristjane, katere je treba najpo-

Prej utrditi v sveti veri in v navadnem krščanskem življenju. In to da dela, truda in mnogokrat res krvavega potu . . .

A tisti mož — tretjerednik — ki sem ga poznal, je bil res luč za celo vas! V največjih težavah je dostikrat priromal k meni — vesel, da je došel k duhovniku! Govorjenje, obnašanje i. t. d. njegovo je bilo svetniško! Nisem preveč rekel, ne, še premalo! Poznal sem tega moža v krajih, kjer sem sam misjonaril; a v drugih krajih sem potem še našel mnogo drugih, zlasti pobožnih žen tretjerednic. Vsi in vse so bile podobne prvemu.

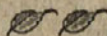
Res „kitajska“ duša, bodisi kristjan ali celo tretjerednik, je stanovit in v sklepah, trdno versko prepričanje mu ne omaje nihče. Dokaz za to so mnoga preganjanja in veliko število marternikov.

Zato lahko rečem: tretji red na Kitajskem cvete povsod, kjer je vsajen; ne bojim se postaviti ga v zgled vsem ljubim rojakom. Naši navadni kristjani, zlasti tretjeredniki imajo mnogo več ovir in težav za sveto življenje kot naši doma, a vstrajajo v sveti milosti, s katere pomočjo živijo srečno, umro sveto, dostikrat junaške smrti. Naj živi tretji red na Kitajskem!

Živi naj pa tretji red tudi na Slovenskem! Bral sem, da se res junaško borijo, zlasti v zdaj popačenem svetu; bral sem, kako imajo tretjeredniki odprte roke pomagati vsem potrebnim. O, te odprte roke se bodo enkrat svetile pri sodbi nasproti onim skopuhom, ki bodo tudi takrat stiskali roke ki niso hoteli vedeti za človeško gorje! O blagor Vam vsi tretjeredniki na Slovenskem! Iz daljne Kine Vas pozdravljam in se zahvaljujem za vse, kar ste dobrega storili za moj misijon!

Pa tudi zdaj me ne pozabite; priporočam se Vašim svetim molitvam in junaškim podporam! Bog vas blagoslovi in obilno poplačaj sedaj in v večnosti!

Preč. pater: Cvetje — mi je prineslo toliko lepega o tretjem redu pri Vas, zato sem si dal duška veselja in hvaležnosti. Veselju pa sledi v človeškem življenju bridka žalost! Tudi jaz sem žaloval pri branju Cvetja . . . nad ranjkimi sobrati. Koliko jih je že odšlo v večnost! Ali naj jokam nad vsakim posebej? O dolga vrsta jih je — — — seveda, oni so pač srečni v večni domovini, a meni se toži po njih . . . naj bodo naši priprošnjiki v blaženih višavah!

P. MAVRICIJ O. CAP.

Življenje, smrt in plačilo tretjerednikov.

Mnogo kristjanov misli, da je le v samostanu mogoče sveto živeti in se za kršč. popolnost truditi, mej svetom se jim pa zdi, da kaj takega ni mogoče. To je popolnoma krivo naziranje. Sveto živeti je mogoče po samostanih, pa tudi zunaj mej svetom. Slehri kristijan, tega ali onega stanu, v tem ali onem poklicu, lahko sveto živi in nekoč tudi srečno umrje, posebno še, ako se

oklene tiste organizacije, ki je nalašč zato ustanovljena, da pomaga kristi-

janom zunaj med svetom sveto živeti in po kršč. popolnosti hrepeneti. Ta organizacija je tretji red sv. Frančiška.

Na tretji red sv. Frančiška lahko obračamo besede sv. Bernarda, ki pravi: „Ali ni to svet stan, v katerem človek čisteje živi, redkeje pade, hitreje vstane, bolj varno stopa, dobiva bolj pogosto roso milosti božje, bolj brezskrbno počiva, bolj zaupljivo umrje, se hitreje očisti in prejme obilniše plačilo?“ (Hom. sup. „Simile est.“) Te besede je sv. Bernard zapisal v prvi vrsti tistih, ki so se umeknili za samostanske zidove, primerne so pa tudi za vsakega tretjerednika, ki živi med svetom, saj so ti tudi redovne osebe. Na podlagi teh besed bomo razmišljali, kako dobro in koristno je biti v tretjem redu. Pokazali bomo, da tretjeredniki zares čisteje živijo, redkeje padejo, če padejo, hitreje vstanejo, bolj varno stopajo, dobivajo bolj pogosto in več milosti, bolj brezskrbno počivajo, bolj zaupljivo umirajo, v vicah se hitreje očistijo in prejmo obilniše plačilo v nebesih.

1. Tretjerednik čisteje živi.

Nekateri slabi in tudi navidezno dobri ljudje, ki ne poznajo tretjega reda in tretjerednikov, ter sodijo stvar t. j. tretji red le po nekaterih osebali, ki ali niso bile v letu poskušnje podučene in za tretji red vzgojene ali so pa pozneje opešale, ti govorijo o tretjerednikih slabo. Mi pa, ki tretjerednike precej dobro poznamo, lahko po vsej pravici rečemo, da so taka očitanja krivična, ker vemo, da so tretjeredniki po večini najboljši kristjani, ki živijo zares čednostno, tako da jih lahko stavimo vsem drugim za zgled. Tretjeredniki so tisti, ki so najbolj goreči v molitvi, obiskovanju sv. maše, prejetju sv. zakramentov in spolnjevanju drugih verskih dolžnosti. Med tretjeredniki ni preklinjevalcev, pijancev, nečistnikov, goljufov in tatov. Ne trdimo, da so tretjeredniki sami svetniki, ali to je gotovo, da živijo tretjeredniki veliko bolj pošteno in čisto, kaker pa večina družih kristjanov.

O, da bi se čim več kristjanov oklenilo tretjega reda, da bi potem s pomočjo tretjega reda lepo čisto in brezgrešno živeli, zvesto Bogu služili in srečno dosegli svoje zveličanje. Če bi tretji red ne nudil svojim članom nobene druge dobrote, kaker da jim pomaga lepo čisto živeti, se že samo zaradi tega izplača stopiti v tretji red.

2. Tretjerednik redkeje pade.

Tretjerednik redkeje pade v grehe, ker ga redovno vodilo varuje pred grešnimi padci. To opominja tretjerednike, naj se pridno ogibajo vsake grešne prilike, grdih pogovorov, nezmernosti v jedi in pijači, nevarnih in razuzdanih veseljih, plesov in nespodobnih gledaliških predstav. Ako se tretjerednik natančno ravna po predpisih vodila, gotovo ne bo lahko padel v smrtno greho. Poleg tega pa vesten tretjerednik vsaki dan pobožno moli in prejema pogosto sv. zakramente t. j. on rabi pomočke za stanovitnost v dobrem. Sicer nadlegujejo tudi tretjerednike različne grešne skušnjave, včasih celo hude in velike, toda Bog podeli dobrim tretjerednikom posebno od-

Porno silo, da se tudi najhujšim skušnjavam uspešno ustavljajo in ne privolijo vanje. Marisikateri tretjerednik sam priznava, da bi gotovo večkrat padel v smrtne grehe, če bi ne bil v tretjem redu.

Ah, koliko manj bi bilo greha, koliko manj bi žalili ljubega Boga in koliko manj ljudi bi bilo pogubljenih, če bi se ljudje bolj oklepali tretjega reda! Kedorkoli želi omejiti grešno življenje in obvarovati ljudi pred večnim pogubljenjem, naj se sè vsemi močmi potruzi, da bo koliker mogoče mnogo kristjanov, zlasti pa mnogo mladih ljudi, navdušil in pridobil za tretji red. Nobena druga organizacija ne obvaruje človeka tako gotovo pred grešnim življenjem, kaker tretji red sv. Frančiška.

(Konec prih.)

P. ADOLF ČADEŽ.

Spomini iz misijonskega življenja.

(Nadaljevanje)

Služba pomožnega duhovnika pri naši župniji sv. Marije Draperis v Peri mi tudi ni dajala veliko dela. Priimek Draperis ima cerkev po neki veliki dobrotnici tega imena, ki je bila iz predmestja Pera in je največ pripomogla, da sta se ta cerkev in samostan pozidala, potem ko je bila prva cerkev s samostanom pogorela. Prva frančiškanska cerkev je stala v Galati, prav blizu morja.

Spovedovanja ni bilo veliko in pridig prav malo, pogrešal sem prav posebno priprostega poduka v krščanskih resnicah. Tako je bilo v naši cerkvi, enako tudi v škofijski in v drugih župnijskih cerkvah v Carigradu. Katoličani vseh narodnosti v Carigradu so bili za vero mrzli in brezbrizni. Koliker sem jaz imel kedaj služb, nisem do sedaj še nikjer našel bolj zanikernih katoličanov, kaker ravno v Carigradu. Glavni vzrok verske brezbriznosti je slab zgled Grkov in pa življenje med Turki. Grki so v sv. veri zelo slabo podučeni, tako da še glavnih verskih resnic ne poznajo; zato jim tudi ni mogoče svoje življenje vrnati po zahtevah sv. vere; vsa njih vera obstoji v zunanjih obredih, za notranje versko življenje se ne menijo. In med temi slabo podučeni in versko brezbriznimi Grki, ki jih je v Carigradu nad tristotisoč in med mahomedanskimi Turki žive pomešani naši katoličani; nasledek tega je, da tudi naši postanejo v veri in v življenju podobni Grkom in Turkom.

Prigodilo se mi je sledeče: Prvo leto sem pred veliko nočjo obiskal vse družine naše naselbine in sem odrasle prav prijazno vabil, naj pridejo za veliko noč k spovedi. Obljubili so mi skorej vsi; prišli so pa le nekateri in sicer na veliki četrtek. Od teh, ki so prvo leto za veliko noč prišli k spovedi, jih je drugo leto prišlo prav malo. Obiskal sem jih torej po veliki noči zopet in jih zopet nagovarjal, naj opravijo to važno versko dolžnost. Eden izmed njih mi vpričo več drugih brez sramu odgovori: Gospod pater,

Vi ste prestrogi, k Vam ne grem več k spovedi. Vi ste mi prepovedali hoditi v javne t. j. zloglasne hiše in ste rekli, da moram vsako nedeljo iti k maši, Vi zahtevate preveč. — Vsi katoličani v Carigradu niso taki, pa veliko je takih in s temi ni mogoče veliko doseči.

Koliko pa je katoličanov v Carigradu? Teh je primeroma prav malo: v pravem starem mestu Štambulu jih sploh ni, mogoče je, da tu pa tam kaka družina skrita živi, zelo malo jih je tudi v Skutariju, največ pa jih je v Peri in Galati. Koliko jih je po številu, ne vem, ker Turek ljudstva ne šteje in ga tudi drugim šteti ne pusti. Pri neki priliki, ko sem bil jaz zraven, se je naš katoliški škof in ob enem papežev zastopnik ali delegat pri turški vladi v Carigradu po imenu Tači Porčeli (Tacci Porcelli) izrazil, da je v mestu okrog štirideset tisoč katoličanov. Neki italijanski bankir pa, rojen in izrejen v Carigradu, ki je bil tudi navzoč, je rekel proti meni, ki sva skupaj sedela, da jih je veliko manj. Pred leti smo skušali na tihem dognati, je rekel, koliko je katoličanov v Carigradu in našli smo jih bili dva in dvajset tisoč, zdaj pa jih je še manj, ker število katoličanov vedno pada.

Koliko pa je katoliških župnij za te ljudi? Teh je pa kar šest, t. j. škofijska, frančiškanska, minoritska ali črnih frančiškanov, dominikanska, kapucinska in francoskih lazaristov. Razun teh šest župnij je pa še več samostanov in redovnih hiš, ki pa nimajo župnij; to so nemški lazaristi, francoski kapucini, mala naselbina jezuitov in velik kolegij francoskih kapucinov v Skutariju. Poleg teh samostanov je živelo še nekaj redovnikov raztresenih ko misijonarji po raznih delih mesta in nekaj svetnih duhovnikov ko domači učitelji pri imenitnih in bogatih družinah. V mojem času so prišli v Carigrad še salezijanci.

Zakaj pa je toliko duhovščine za tako malo katoličanov? Gotovo je, da je bilo v poprejšnjih časih veliko več katoličanov v Carigradu in redovni in svetni duhovniki so imeli dovolj opravila. Število katoličanov se je skrčilo; skrčilo se je tudi število redovnikov in svetnih duhovnikov, toda cerkve, hiše in samostani so ostali; teh ne gre brez pametnega razloga zapustiti in oditi, če tudi so tako storili bosanski frančiškani in deloma tudi jezuiti. Razen tega so katoličani raztreseni po celem mestu in jih je treba obiskovati zlasti v bolezni. V Carigradu, kaker sploh v vseh vshodnih mestih, je velikanska mešanica jezikov. Ker se Lahé ne učijo družih jezikov, je za posamezne narodnosti treba njih jezika zmožnih duhovnikov. V našem samostanu nas je bilo sedem patrov za šest različnih jezikov, enako je bilo po drugih redovnih hišah in tako se število duhovščine kmalo namnoži in če bi ne bilo duhovnikov zmožnih različnih jezikov, bi katoličani umirali brez duhovne pomoči, kar pa sv. Cerkev ko dobra mati nikaker ne sme dopustiti. Bolniki raztreseni po velikanskem mestu so tudi meni med vsemi opravili v Carigradu delali največ skrbi.

Če sem v bolnici imel kakega prav zanemarjenega bolnika, je bila to pač težka stvar, pa imel sem ga vsaj vsaki dan pred seboj; vedel sem približno, kolika je nevarnost, da bi mi ne umrl nepreviden, opozoril sem ga vsaki dan na dušo in na večnost. Vse drugače pa je bilo to pri bolnikih v

mestu. Klicali so večkrat, ko je bila že skrajna sila in se je bilo bati, da bi bolnik vsak trenutkih zdihnil.

V Peri, kjer Evropejci še naj bolj skupno živijo, kjer je večina samostanov, poslaništvo in konzulatov evropskih držav, je v dušnem pastirstvu nekoliko boljše; najslabše je v Galati, pristanišču, kjer se zbira in živi vsa mogoča mešanica ljudi in kjer ni miru in varnosti po dnevu, še manj pa po noči. Kedar koli sem šel previditi v Galato, sem se resno bal, ne toliko za se kakor za bolnika, h kateremu so me klicali; tam so bili poboji in umori zelo pogosti in se za ubite nihče ni zmenil, najmanj svetna oblast.

Nekoč me pridejo klicat, naj grem k bolniku v Galato. Bili so ravno grški velikonočni prazniki, ki so dva tedna za našimi. Šel sem, spovedal in obhajal sem nekega gostilničarja v stranski ulici, ki je prav v bližini glavne ceste v Galati. Ko opraviš pobožnost, mi bolnik reče: Danes po noči je bil tu v Galati pravi pekel, vpitje in pretepi, kakor med zverinami. Tukaj prav v bližini so osem ljudi zabodli, pet od njih je mrtvih. — Kaj pa policija k temu pravi, sem vprašal. — Ta se za to ne zmeni, temuč se skriva, kedar se pretep začne. — Kaj pa svetna oblast, ali ne bodo stvari preiskovali? Oblast pravi, reče bolnik: Kjer ni tožnika, tam ni sodnika. Tožil pa nihče ne bo, ker ni mogoče nič zaslužiti. Pretepači so bili sami mornarji in cestni postopači, kateri nič nimajo in katerih tudi nič škoda ni, če jih kedo pobije. — Taki so orientalski nazori!

Da za veliko umorov svetna oblast v Carigradu ne izve, sem do cela prepričan.

Naš samostan leži skorej na najlepšem kraju glavne ceste v Peri. Leta 1904. smo podrli staro poslopje na cesti in pozidali novo za veliko mesto primerno hišo. Skozi sredo hiše je širok prehod, ki pelje na prostorne navzdol vodeče stopnjice. Na koncu stopnjic je cerkev. Na levo in na desno od stopnjic pa je samostan. Nad vhodom y novo hišo je zaokrožen vrt prostor, v katerem stoji kip Matere božje z detetom Jezusom v naročju; to je iz ceste edino znamenje, da je v ozadju cerkev in samostan sv. Marije. Tako so skrite v Carigradu večinoma vse krščanske cerkve.

Del cerkvene in del samostanske strehe je popolnoma raven in obzidan. Na to ravno streho smo se hodili sprehajati po dnevu in tu smo se hladili pozno v noč, ker nismo imeli nobenega vrta. Od tod smo videli na razne ceste, v pristanišče, na odprto morje, daleč po mestu, ker leži Pera precej visoko nad Galato; v daljavi smo pa videli azijske dele Carigrada t. j. Skutari in Hajdar paša, še bolj daleč pa Kedikoi. Za temi deli mesta smo pa videli azijske hribe.

Ljudje v velikih mestih in vročih krajih večji del dneva preživijo na ravnih hišnih strehah. Tukaj delajo, jedo, se sprehajajo in po dnevu počivajo. Le po noči in ob slabem vremenu gredo v notranje prostore. Na teh ravnih strehah imajo mize, stole, razne cvetlice, grmičevje, mala drevesa v posodah, po nekod pa cele vrtove. Zoper vročino razpno rjuhe in plahte v času pranja, suše na strehah tudi perilo. Za nas je malo čudno in vendar je gola resnica, da ljudje v vročih krajih večji del življenja preživijo vrh strehe.

In kako prijetno je na tako ravni strehi! Na ulico gledaš, kakor v gledišču na oder. Tukaj je vedno več ali manj prepaha in vročina ni tako občutljiva. Če si še obenem v primorskem mestu in imaš razgled na morje, vidiš, kako prihajajo in odhajajo ladje, male in velike. Po noči se v pristanišču skorej celo noč premikajo bele, erdeče in zelene luči, ki so razni signali za ladje, ker v pristanišču delo nikoli ne počiva. Če si v kakem velikem mestu, kaker je Carigrad, kjer je po cestah vrvenje, tekanje, vpitje in življenje kaker v mravljišču, si vrh strehe vender toliko oddaljen od ceste in od populičnega ropota, da te vse to ne moti, če sam nočeš, če pa te veseli, lahko paseš oči od zgodnjega jutra do pozne noči. Raz streho opazuješ življenje v mestu, kaker ptič iz zraka. Ne čudimo se torej, če beremo že v sv. pismu, da je kralj David po obedu hodil na vrh strehe, da bi se tam odpočil, pa je tam preveč oči pasel in se pregrešil.

Veliko novo hišo na glavno cesto v Peri smo imeli v najemu in od te hiše smo živeli mi in naša cerkev. V tej res lepi hiši ste bili dve veliki prodajalni, ena na desno, druga na levo od prehoda, na skrajnih vogalih pa je bila na enem lekarna, na drugem pa pošta za Pero, podružnica glavne turške pošte v Štambulju. Nad vsemi temi prostori t. j. nad prodajalnicama, lekarno in pošto pa so bila skladišča prodajalnic. V skladiščih in v prodajalnicah sta imela stražo celo noč dva moža, en kristjan in en turek. Naš Kavaz, oborožen služabnik, po rodu Črnogorec, toda katoličan je bil celo noč zraven prehoda, ki so ga zvečer ob Ave Mariji sè železnimi vrati zapirali, zjutraj pa, ko se je dan naredil, zopet odpirali. Če sem moral po noči iti v bolnišnico, kar je bilo le parkrat, me je spremljal po mestu naš Kavaz, ker drugače ni bilo varno iti po noči na ulico.

Prigodilo pa se je, da sta se omenjena varuha turek in kristjan po noči v skladišču sprla; v tem je kristjan turka zabodel, da je na mestu izdihnil. Kristjana je noč vzela, zgubil se je v Carigradu, da ga nikoli več nobeden naših ni videl. Turka so zjutraj na vse zgodaj gospodarji pokopali, pa tako na tihem, da smo celo domači, in ne vsi, zato zvedeli šele čez par dni in o tem molčali kot zid. „Gorje nam, ke bi se bilo zvedelo, da je v Carigradu, v samostanski hiši, kristjan Turka zabodel in sicer tako, da ta še zavpiti ni mogel, in vender je bilo to gola resnica.

Take so bile razmere pred dvajsetimi leti v Carigradu in dandenes gotovo niso veliko boljše. Kedor to bere, bo rekel, da so bile to turške razmere in prav ima.

Mogoče bo kedo vprašal, zakaj pa so ravno slovenskega redovnika poslali za misijonarja v Carigrad, ker tam ni bilo Slovencev. In pa, ali se je izplačalo, da je bil tam ravno slovenski misijonar.

Stvar je bila taka. V Carigradu so imeli dušno pastirstvo za avstrijske naseljence, posebno še za Hrvate, hrvaški frančiškani iz Bosne, kaker smo že povedali. Živeli so v samostanu sv. Jurija v Galati. Hrvaška kolonija v Carigradu pa je vbožala in propadla, frančiškani so le težko izhajali t. j. niso imeli ne dohodkov, ne več primernege duhovnega dela in zdelo se jim je, da so tam nepotrebni. Vlada jim je hotela priskočiti na pomoč in je na-

selila v njih samostan svojo bolnico, za kar je plačevala najemnino in obenem dajala plačo za enega patra, ki je oskrboval bolnico v dušnem oziru. Tako je šlo nekaj let. Toda razmere so se v jezikovnem in verskem oziru dalje spreminjale. Poprej so bolniki govorili hrvaški in italijanski; obojni jezik so frančiškani iz Bosne dobro poznali, ker je veliko izmed njih študiralo v Italiji. Ker je avstrijska trgovina, pred vsem trgovina avstrijskih Nemcev v Orijentu silno napredovala in je vlada v prvi vrsti Nemce podpirala, je bilo v Carigradu tudi mej bolniki vedno več Nemcev. Za zdravnike in za strežnike pri bolnikih je nemško misleča vlada nastavljala tudi le Nemce. Bosenski frančiškani pa v novejšem času niso več v toliki meri pošiljali svojih ljudi v Italijo, kaker poprej, ker so imeli šole doma. Njih mladi naraščaj ni znal več dobro italijanski, še manj pa nemški, hrvaščine pa so v Carigradu vedno manj potrebovali tako v bolnici, kaker v mestu, ker je njih naselbina pešala. Bosenski frančiškani so se čutili v Carigradu v svoji lastni hiši ptuje in nepotrebne. Konec teh težav je bil, da so hrvaški frančiškani svoj samostan prodali nemškim lazaristom iz Gradca, sami so pa šli domov, če tudi se je temu upirala avstrijska vlada, ker je morala iskati drugod hiše za svojo bolnico. Frančiškan, ki je radi bolnice še tam ostal, je kaker so se bili pogodili, živel v samostanu pri lazaristih, pri katerih je bil občevalni in službeni jezik strogo nemški, ljudje pa so bili Madžari, Slovaki, Slovenci in le par pristnih Nemcev. Kasneje se je bosenski frančiškan preselil od sv. Jurija v Galati v frančiškanski samostan sv. Marije v Pero, ker se je bolj domačega počutil pod italijanskim, kaker pa pod nemškim gospodarjem.

Ko je bil leta 1903. zadnji bosenski frančiškan odpoklican v domovino, je avstrijska vlada radi jezikovnih razmer in vznevoljena, da je morala drugod iskati prostor za svojo bolnico, prosila v naši provinciji za patra, ki bi bil pripraven za dušnega pastirja za bolnike v Carigradu; predstojniki so mene tja poslali.

Ali se je izplačalo, da je bil v Carigradu ravno slovenski misijonar?

Na to vprašanje ne moremo drugače odgovoriti, kaker da je bilo to prav gotovo volja božja. V poprejšnjih časih je bil pogosto kak pater iz naših krajev za misijonarja v Carigradu, kaker je razvidno iz knjige mrtvih, v kateri v samostanu pogostokrat beremo, da je ta ali oni pater umrl ko misijonar v Carigradu. Bili so pa slučajji v bolnici, ki kažejo, kako zelo je potrebno, da je pri bolniku duhovnik, ki je popolnoma zmožen govorice bolnikov.

Zadnje dni moje službe v avstrijski bolnici v Carigradu so v največji vročini pripeljali v bolnico z ladje, ki je bila prišla iz Trsta, nezavestnega moža starega okrog petdeset let. Bolniška sestra me takoj opomni, da bi ta bolnik vtegnil biti katoličan in da bo umrl; zdravnik je isto povedal, ko sem ga vprašal. Hitel sem torej bolnika previdet. Hodil sem dan za dnevom k bolniku, večkrat kar dvakrat na dan. Nagovarjal sem ga hrvaško, laško, nemško, pa nikoli nisem dobil nobenega odgovora. Vpraševal sem druge bolnike, če se ta mož kedaj zave. Vsi so mi odgovorili, da ne. „Ali pa

kaj vživa?" sem dalje vprašal. „Toliko, koliker mu po sili dajo,“ t. j. kako žlico mleka zmešanega z vodo in konjakom.

Tako je šlo celi teden. Skorej popolnoma sem že obupal, da bi ga mogel prevedeti. Še sv. poslednjega olja se mu nisem upal podeliti, ker nisem mogel dognati, če je naše sv. vere. Hodil pa sem nadalje k bolniku, nagovarjal ga na vse mogoče načine; za odgovor pa nisem dobil drugega, kakor le nekaj nerazumljivega godrnjanja. Postal sem žalosten in deloma nevoljen, ker bolniku pri najboljši volji nisem mogel pomagati.

Ko ga zopet lepo nagovarjam, za odgovor pa mrmranje dobim, vskipi v meni vse, sveta jeza me popade, pograbil bolnika za obe rami, vzdignem ga iz postelje, če tudi je bil zdravnik vkažal, da mora bolnik prav mirno ležati, krepko ga stresem, da je glava kar na vse strani opletala, kakor da bi ne bila več njegova; mislil sem si, škodovati mu že tako ne more, umira že celi teden, je pač isto, če izdihne par minut poprej ali pet minut kasneje. Ves razburjen mu glasno, prav trdo, po naše rečem: Ali boš govoril? In glejte čudo! Pamet se mu zbudi, jezik razveže in odgovori: Bom, bom. — Glej ga no, sem skorej na glas zaklical, mož je Slovenec, ti mu trobiš italijansko, nemško, hrvaško — le hitro po domače, predno dušo izdihne. Spravil sem se na posteljo k njemu, vzel sem ga v naročje, kakor sem videl, da je imela Armenka svojo hčer v naročju, mislil sem si, tu gre za njegovo dušo in ob enem je še Slovenec. Ko bi se pri nas gospod župnik h bolniku na posteljo spravil, bi ga ljudje začudeno gledali in marisikateri bi rekli, da se je tudi župniku zmešalo, kakor bolniku — v južnih krajih so pa ljudje bolj naravni, bolj preprosti. Ko so videli mene in bolnika v postelji, se temu ni nobeden čudil, zdelo se jim je to popolnoma pravilno.

„Ali slišiš?“ sem zaklical bolniku. — „Kaj?“ je bil odgovor.

„Ti si hudo bolan.“ — „Ali res?“ — „Umrli boš“, sem ga tolažil.

„Ali je mogoče?“ — „Prav gotovo.“ — „Kje pa sem?“ — „V bolnišnici — hudo bolan — umrl boš.“ — „Ali res?“ Ko je to rekel, je debelo pogledal in globoko zdihnil, ker se je smrti vstrašil. Ko sem videl, da je pri pameti, sem ga na lahko stresel in mu ljubeznjivo rekel: „Glej, že celi teden te hodim vsaki dan gledat in dolgo časa sem pri tebi presedel in te nagovarjal, da bi te za smrt pripravil, ker si nevarno bolan, pa do danes še nisi bil pri pameti, zdaj je prvi trenutek, da se zavedaš.“ — „Kje pa sem? Kedo pa ste?“ me bolnik pametno vpraša. — „Ti si v bolnici v Carigradu. Pred enim tjednom so te prinesli z ladje. Zdaj si hudo bolan in zdravnik pravi, da ni upanja, da bi ozdravel. Jaz sem katoliški duhovnik. Ti si krščanske vere, zato se boš spovedal, potem te bom obhajal, podelil ti sv. poslednje olje in potem boš šel v večnost, pred božjo sodbo.“ — „O, pa menda vendar ne,“ je ves preplašen odgovoril. — „Pustiva zdaj nepotrebno govorjenje, ker se mudi in se bojim, da boš zopet pamet zgubil. Povej, ali si katoliške vere?“ — „Sem ja.“ — „Naredi sv. križ!“ — In kar ubogal je, naredil je sv. križ in začela sva sv. spoved.

Držal sem ga krepko, ker je neprenehoma silil nazaj v posteljo, kar pa nisem pustil iz strahu, da bi zopet zavest izgubil.

Opravil je sv. spoved prav lepo, ker je bil prav dobro podučen. Izmolila sva skupaj naloženo pokoro. Nato sem poklical enega od bolnikov in sem ga prosil, naj mojega bolnika po koncu drži, da se ne bo vlegel, dokler bom z Bogom nazaj prišel.

Mimogrede sem stopil k sestri in sem ji naročil, naj pripravi mizo, sveče, sv. križ, bombaž in soli, da bom mogel bolniku podeliti tudi sv. poslednje olje, sam sem pa hitel po sv. Popotnico.

V kratkem času sem prišel nazaj in sem mu podelil sv. zakramente za umirajoče, na to sem dovolil, da se zopet vleže; hitro se mu je začelo zopet blesti, ker mu je kri v glavo silila.

Odkod si pa doma, sem ga vprašal, ko sva bila vse končala. — Tikal sem ga zato, ker je tako še najbolj razumel, kar sem ga vprašal. Če se komu meša, bo tak človek veliko bolj razumel, če ga tikaš, kakor pa, če ga vikaš. Pogostokrat se mi je že prigodilo pri bolnikih ali pa pri malo bebastih ljudeh, da sem koga vprašal: Ali ste oženjeni? Bolnik pa mi je odgovoril: Mi smo oženjeni. — Ali pa: Koliko ste stari? — In bebasti človek se je odrezal: Mi smo stari. Se razume, da sem mu jaz takoj pomagal: Povej, koliko si ti star, ne koliko sva midva stara. Jaz sam za se že vem, koliko sem star in tebe o tem nič ne vprašam. — V tem oziru so ljudje na jugu veliko bolj pametni, kakor pa mi, ker nikogar ne vikajo, temuč prav naravno vsakega brez razločka tikajo, starega in mladega, gosпода in kmeta. Vprašal sem torej bolnika: Odkod si doma? — Saj ne boste vedeli, če Vam tudi povem, mi odvrne bolnik. — Le povej, mogoče bom pa vendar le vedel. — Iz Dobrave sem. — Iz Dobrave, ki je blizu Brezja? — O ne, saj sem vedel, da ne boste vedeli. — Ali iz Dobrave, ki je pri Bledu? — Tudi ne. — Za drugo Dobravo pa jaz ne vem, razen za Gorenjo in Dolenjo Dobravo, župnije Trata na Poljanskem; pa to ste dve mali vasici. — Kaj poznate Vi te dve Dobravi? vpraša začuden bolnik. — Kaj pa da. Iz katere si ti doma? — Iz Dolenje. — Čegav si? — Iz Holmcevega mlina. Tam sem bil rojen, pa naših ljudi ni več tam. — No, da boš vedel, da poznam to vas in tudi Holmcev mlin, ti povem, da sem tudi jaz prav iz tistih krajev doma, t. j. iz Trate, sosednje vasi, dober četrť ure proč od vaše hiše. — Ali je to res? Ali je to mogoče? — Prav gotovo je res, kakor je tudi res, da si ti v Carigradu in za smrt bolan. Kako pa si semkaj prišel?

Za peka sem bil v Trstu — začne bolnik pripovedovati — in sem hotel nekoliko svet pogledati. Stopil sem v pekovsko službo na ladjo, ki je imela iti v Carigrad, da bi to mesto videl, o katerem govorè, da je jako lepo. — Ali si ga kaj videl? sem mu v besedo posegel. — O prav nič, in tudi ne vem, kedar sem prišel v Carigrad in kako so me prinesli v bolnico. Zадnje, na kar se spominjam je, da sem na ladji kruh v peč polagal. — Takrat mu je bilo menda na možgane vdarilo, tako je menil zdravnik. — Kako si pa prišel v Trst? sem nadaljeval jaz. — V Holmcevem mlinu smo slabo izhajali, zato sem šel po svetu s trebuhom za kruhom. Prišel sem v Trst, izučil sem se za peka in se tam tudi oženil. — Bolnik je vedno bolj težko

govoril in vedno bolj zmešano. Svojo dolžnost sem opravil, domov se mi je mudilo, pustil sem torej bolnika. Ko sem drugi dan prišel v bolnico, je moj bolnik zopet spal; več nisem vanj silil, ker kot dušni pastir nisem imel več opraviti ž njim. Moj bližnji rojak je kmalu za večno zaspal v daljni tuji deželi, jaz sem pa še danes vesel, da sem mu mogel na smртno uro pomagati.

Ko sem zopet v svoj rojstni kraj prišel, sem vprašal svojo sorodnico, ki vse ljudi v župniji pozna, če se spominja, katera družina je bila v Holmcevem mlinu na Dolenji Dobravi pred približno tridesetimi leti. — O ja, to bom pa že vedela, je odgovorila Burjevka. V bajti zraven mlina je bil neki Pečelinov Peter; ta je oskrboval tudi mlin. Imel je dva sina. Starejši je bil Janez, kako pa je bilo temu mlajšemu ime, se ne spominjam več. Janez je šel kasneje v Trst in je bil tam za peka in ga ni bilo nikoli več nazaj v naše kraje. Mlajši pa ni bil dosti prida in se je tod okoli potikal. Vidiš, sem rekel Burjevki, tega Pečelinovega Janeza sem jaz v bolnici v Carigradu na Turškem za smrt previdel. In povedal sem ji celo dogodbo.

O to so pač čudna božja pota, je rekla moja sorodnica in tako bo tudi vsakedo rekel, ki bo to bral.

To je bil drugi Slovenec, ki sem ga imel v avstrijski bolnici in zadnji bolnik, ki sem ga previdel v Carigradu.

Dopisi.

Vič. 6. julija smo imeli veliko skupščino, kjer smo izvolili novi odbor za bodoče triletje. Skupščina se je vršila v dvorani Kat. prosvetnega društva na Viču. Dnevni red je bil sledeči: 1. Govor p. voditelja. 2. Predstava: Boj za dušo. 3. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje velike skupščine leta 1921. 4. Poročilo tajnice. 5. Poročilo blagajničarke. 6. Poročilo voditelja o splošnem stanju III. reda na Viču. 7. Volitve odbora. 8. Razni sklepi glede podpor, bolniške postrežbe, odsekov i. t. d. — 9. Deklamacija: Sv. Frančišek. — Izvolili smo skupni vrhovni odbor, ženski odbor s krajevnimi predsednicami ter tri odseke: 1. odsek za misijone. 2. odsek za podpore in bolnike. 3. odsek za javne prireditve. — Zborovanja v lepo okinčani dvorani se je udeležilo krog 200 udov. Vsi smo se znova navdušili za ljubezen do sv. Frančiška.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

1. Tretjerednik v Bohinjski Bistrici za milost stanovitnosti v dobrem. — Neka na živcih bolna oseba, ki obljubi javno zahvalo in kako dobro delo v prid tretjega reda, če ozdravi. — Dva brata, da bi prišla do pravega spoznanja in se vrnila na pot resnic sv. vere.

II. Pokojni udje tretjerednih skupščin:

1. **Ijubljanske**: Mar. Krivjic, Ktr. Lončar, Trz. Jerovšek, Urš. Barborič, Ivana Kolar, bolniška sestra, Terez. Rode s Černuč, Marjn. Gerkman.
2. **komenske**: Jožefa Juhant, Mar. Lukanec, Mrjn. Kern, Neža Smolnikar, Jera Benda, Fr. Teran, Trz. Kristan.
3. **mariborskega okrožja**: Sv. Ožbalt: Antonija Iršič, Kristina Hartmann, Jera Gril. — Kapla: Apolonija Kašman, Jula Vajksl. — Makole: Jera Sternad, M. Žolnir, Neža Lepej, Rozalija Skerbiš, Ana Zanič, Jurij Skale. — Ribnica: Ter. Kolman, M. Kristan, Jera Pušnik. — Staritrg: Helena Hovnik, M. Lorbek, M. Grobelnik, M. Brunker, M. Pavšar, M. Zabel. — Sv. Martin pri Slovenjgradcu: A. Repnik, A. Pokršnik, Janez Kuraj, Jakob Kac, El. Vaykan. — Maribor: M. Zagoda, Ter. Pavlič, M. Lešnik, M. Pahler, M. Stepiher, Jula Muraus (47 let v 3. redu) je nad 40 let pometala frančiškansko cerkev.
4. **celjskega okrožja**: Podčetrtek: Mihael Verbovšek. — Razbor: Antonija Vidc. — Slivnica: Marija Ozir, Jožef Vengušt, Terezija Kolar, Franc Kosover. — Sladka gora: Antonija Kovač, Barbara Šket. — Dolič: Ivana Krajan, Terezija Založnik. — Sv. Florijan ob Boču: Urša Stres. — Vojnik: Neža Štagoj. — Kalobje: Vincenc Zupanc, Terezija Kolar. — Dramlje: Mica Korošec. — Trbovlje: Marija Breclj. — Nova cerkev: Neža Jurko. — Pilštanj: Cecilija Kolar. — Šmarje: Alojzija Jagodič. — Loka pri Zid. m.: Marija Razberger. — Ollmje: Miha Otorepec. Št. Vid pri Gr.: Miha Žogen. — Teharje: Neža Klanjšek. — Griže: Franca Jurak.
5. **škofjeloške**: Andrej Oblak, Jurij Debenc, Elizabeta Gaber, Marija Dolenc, Antonija Peternelj, Marija Okorn, Marija Omejc, Terezija Hartman, Ana Rupar, Mar. Starman, Katar. Arhar, Marija Višner in Navoda (novinkl). — Stara Loka: Lovrenc Svoljšak, Marija Tavčar, Mina Dolinar, Terezija Pokorn, Marija Markelj, Marija König, Marija Gostiša, Jera Pintar, Mina Kuralt, Jera Šink. — Reteče: Marijana Jamnik. — Šmartin pri Kranju: Marija Knific. — Zallog: Ana Florijančič.
6. **Sv. Križa pri Slatini**: Urša Hrepevnik, Terez. Drogenik, Marija Bevčar, Ema Škorjanec, Urša Moloh, Marija Šipec, Jožef Zupanc, Apolonija Bercko, Liza Škabl, Marija Janžek, Franc Kovačič.
7. **novomeške**: Neža Sušnik, mati p. Julija.

Zahvala za uslišano molitev.

Neka oseba se zahvaljuje sv. Urbanu za pomoč v bolezní na udih — Marija Šulgoj se zahvaljuje M. B. in sv. Antonu za večkratno uslišanje — Andrej in Angela Furlan sv. Antonu za ozdravljenje svoje trinajstletne nevarno bolne hčerke. — V. K. iz Metlike Materi božji za zadobljeno zdravje. — Uršula Lavtižar Mariji za ozdravljenje nevarno bolne noge. — Marija L. Mariji Pomočnici in sv. Antonu za ozdravljenje hude bolezní v ušesih in za večkratno pomoč v različnih težavah.

P. ANGELIK.

Pregled knjig in spisov (literature) o tretjem redu sv. Frančiška Asiškega.

(Dalje.)

- Buldu*, P. Ramon, O. F. M., Nuevo Manual y regla de los hermanos y de la tercera Orden seglar de San Francisco de Asis, segun las recientes disposiciones del sumo Pontifice Leon XIII. — Barcelona 1885.
- a Bussieris*, P. Simon O. F. M., Catéchisme franciscain, à l'usage des Frères et Soeurs du Tiers-Ordre. — Paris 1882.
- Camillus* ab Hierapoli, O. F. M., Zakladi, skriti v tretjem serafinskem redu. — Jeruzalem 1881 (v arabskem jeziku).
- Cerri*, P. Giovanni, O. F. M., La regola del Terz' Ordine Franceseano spiegata con lezioni popolari. — Torino 1914.
- *L' anima devota alla scuola del Terz Ordine Franceseano*. — Nel settimo centenario della sua fondazione. — Milano 1921.
- Cimino*, P. Agostino, O. Min., Fiori serafici, ossia vite d' insigni Santi terziarii. — Campobasso 1894.

- de Clary, P. Léon O. F. M., *Petit Manuel à l'usage des Frères et des Soeurs du Tiers Ordre de S. François.* — Paris 1881.
- Deforce, Maxentius O. F. M., *Volledig Handboek voor Wereldlijke Derde-Ordelingen van den H. Franciscus van Assisie.* — Sint-Truiden 1889.
- Delacroix, Jean, *La vie integrale par le Tiers Ordre Franciscain.* — Paris 1912.
- P. Desire, O. F. M., *Petit Manuel du Tiers Ordre de S. François.* — Montréal, Canada 1898.
- Dreymann, P. Clementinus, O. F. M., *St. Francis Manual for members of the Third Order arranged by a Father of the Order of St. Francis.* — Cincinnati 1882.
- Echarri Maria, *La Terciaria segun el espíritu de San Francisco.* — Madrid 1914.
- Facchinetti, Dr. Vittorino O. F. M., *I Terziari e l'apostolato religioso.* — Milano 1914.
- *Un fiore serafico* (Luigi Oriani, Terziario Francescano). — Milano 1916.
- *Sicut liliū!* In memoria di Costantina Bertolotti, Terziaria Francescana. — Milano 1916.
- Gaudentius, P. O. F. M., *Abläss u. Bruderschaftsbuch für kath. Christen.* — Zugleich ein vollständiges Handbuch für die Mitglieder des Dritten Ordens des heiligen Franziskus. (XX+1165 S.) — Innsbruck 1899.
- Gimet P. Petrus Baptista, O. F. M. — Götzelmann, P. Ambrosius O. F. M., *Der Geist des dritten Ordens des hl. Franziskus von Assisi.* — Würzburg 1913.
- Gonella, P. Ottaviano da Montorso O. F. M., *Manualetto del Terz'Ordine secolare di Penitenza di S. Francesco d'Assisi col Ceremoniale dell'Ordine, con norme pei Direttori e con Florilegio di preghiere pei Terziari.* — Vicenza 1921.
- Grammen, P. Marcellinus, O. F. M., *Niewo Handboekje der Franciskanische Derde-Orde.* — Mechelen, 1899.
- Hinterlechner, P. Fulgentius, O. Cap., *Seraphisches Handbuch für die Mitglieder des III. Ordens des hl. Vaters Franziskus.* — Salzburg 1892.
- Huefner, P. Raphael O. F. M., *Der Terziar und seine Regel.* — Dülmen 1910.
- Hüfner, Raphael O. F. M., *Das Brevier der Tertiaren oder die Tagzeiten unserer lieben Frau.* — Freiburg 1913.
- d' Hurbache, P. Désire, O. M., *Petit Manuel du Tiers-Ordre de St. François.* — Montreal 1893.
- Jeiler, J. O. F. M., B. Kleinschmidt, *Normalbuch für die Brüder u. Schwestern vom 3. Orden des hl. Franziskus.* — Dülmen 1913.
- Johannes Maria, O. Cap., *Das Ordensbuch der Tertiaren des hl. Franziskus von Assisi.* — Saarluis 1912.
- Karfreitag, W., O. F. M., — *Der Terziar des hl. Franziskus.* — Normalbuch für die Mitglieder des III. Ordens. — Kevelaer 1913.
- Kulijer, P. Blasius, O. F. M., *Uprava treceg svjetovnjeg Reda sv. O. Franje.* — Zagreb 1886.
- Laurentius, P. O. Cap., *Tagesordnung mit Selbstprüfung.* — Altötting.
- Lutz, P. Adam, O. S. F., *Führer, neuer seraphischer, nach dem himmlischen Jerusalem, für alle Mitglieder des Dritten Ordens des hl. Vater Franziskus.* (863 S.) — Innsbruck 1887.
- Maraglia, P. Berardo O. F. M., *Nuovo veni-mecum del Terziario Francescano.* — Firenze 1903.
- Mariani, P. Ambrogio, O. F. M., *Manuale del Terz'Ordine Secolare di S. Francesco d'Assisi.* — Firenze 1892.
- Mariotti, Candido, O. F. M., *Insigni Tertiari e Terziarie Francescani nelle Marche.* — Quaracchi 1914.
- Martino v P. Fortunatus, O. F. M., *Szent Ferenez tyánk harmadik rendjének Szabálykönyverskéje.* — Baja 1897.

- Mastacchi*, P. Maria da Monzone, O. F. M., **Manuale del Terz' Ordine di S. Francesco**, compilato secondo le norme della Costituzione di Leone XIII. del 30 maggio 1883. — Bologna 1883.
- Meznarič*, O. Nikolaj, O. F. M., **Pot v nebesa ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška Serafinskega, ki med svetom živijo**. — Ljubljana 1899.
- Mlejnik*, P. Angelj O. F. M., **Popotni tovariš za ude III. reda sv. Frančiška**. — Ljubljana 1899.
- Monza*, Mons. Pacifico O. F. M., **Florilegio din lecture istruttive ad uso delle Suore Francescane del Terz' Ordine Regolare**. — Quaracchi 1917.
- Müller*, R. O. F. M., **Seraphische Harfe für Mitglieder des Dritten Ordens**. — Freiburg i. B. 1914.
- Neuefeind*, H. **Der Franziskusjünger**. — Handbüchlein für die Mitglieder des Dritten Ordens des hl. Franziskus. (122 S.) — Essen-Ruhr 1907.
- Noggler*, P. Gottfried, O. M. Cap., **Das Ordensleben in der Welt, oder Gründung, heilige Regel und Lebensweise des Dritten Ordens vom hl. Franziskus gestiftet**. — Nebst den heiligen Tagzeiten zur Ehre der seligsten Jungfrau Maria und für die Verstorbenen. (VI+684 S.) — Innsbruck 1885.
- d' Oisy*, P. Eugène, O. F. M. Cap., **Directoire spirituel des Tertiaires de Saint-François**. — Paris 1905.
- **Manuel du Tiers-Ordre de Saint François, d'après le Directoire spirituel**. — Paris 1912.
- Perez*, E., **Devocionario Manual del Terciario Franciscano**. Valladolid 1913.
- Preudergast*, Jarlath O. F. M., **The new Franciscan Manual and Seraphic treasury of prayers and devotions, with Encyclical, Constitution, new Rule and Ceremonial of the Third Order by His Holiness Leo XIII**. — Dublin 1885.
- Reth*, P. Honorius, O. F. M., **Terziarenspiegel**. — Anleitung zur Erforschung über die hl. Regel des dritten Ordens. — Innsbruck 1907.
- **Die gute Drittordensgemeinde**. Pflichten, Organisation gewöhnlicher Ordensgottesdienst (hl. Messe, Konferenz u. s. w.) — Wien 1908.
- Romualdo* P. dell' Addolorata, O. F. M., **Manuale del Terz' Ordine secolare di S. Francesco d' Assisi secondo le recenti disposizioni del Sommo Pontefice Leone XIII** preceduta da un trattato storico, seguita da breve spiegazione e dal Direttorio. — Napoli 1883.
- da Savignano*, Davide, O. Cap., **Siate perfetti**. — I fratelli Terziari su l' orme del Serafico Padre. — Piacenza 1920.
- Sasse*, Nazarius, O. F. M., **Der Tertiär vor dem Tabernakel**. — Eucharistisches Gebet- und Erbauungsbuch für die Kinder des hl. Franziskus. — M. Gladbach 1914.

Darovi.

Za novo cerkev Sv. Frančiška (v din.) Nabrali so: M. Lukanc 3033, M. Vrečar 1126, M. Stussiner 500, M. Letnik 400, M. Košir 460, I. Vdovč 313, A. D. v Šk. Loki 70, Fr. Vitalj v Mariboru 499. — Darovali so 3. redniki v Železnikih 250, na Brezju 953, v Begunjah pri Cirknici 250, v Lendavi 215, na Raki pri Krškem 1385, pri Sv. Križu p. Rog. Slat. 250, v Kamni gorici 620, v Vel. Laščah 337, v Lučah pri Ljubnem 538, v Dol. vasi pri Ribnici (ponovno) 120, v Št. Vidu pri Stični 1260, v Hrenovicah 150 ital. lir. — Samostan Patridž Grin (angl.) 4300. — Po 1000 g. tovarnar I. Kopač in Neimenovana. — Po 500 g. župan Resman, samost. Pleterje. — Neimenovana 400. — Po 250 g. prof. Dr. Trdan, Neim. iz Ljublj., Neim. z Vrhnike, druga Neim. — A. Rataj 200, Neim. 150. — Po 100 Monsig. T. Zupan, Fr. Kolbè, F. Habjan, I. Obreza, I. Perhaj, M. Vrečar, D. Prijatelj, g. svet. S. Zupan, g. svet. A. Šinkovec in še štirje Neimenovani. — Mar. Kongr. gosp. v Mekinjah (ponovno) 74:50, Neim. 75, I. Mlačnik 70, A. Kante 60, Neim. 10 sreb.

kron. — Po 50: F. Bartol, M. Vodopivec, M. Tominec, Neim. — Po 30: O. Gabor, M. Strniša, M. Piber, neim. g. župnik, H. Kranjc 31. — Po 25: M. Skale, žup. urad Sv. Jedert, M. Kajtna, U. Horvat, F. Puncar, F. Moškrič, trije Neimenov. — Po 15: T. Medič, A. Oblak, K. Tomè. — Po 12: F. Sagadin, F. Šne. — Po 10: A. Kastelic, A. Pehani. — A. Piš 2 dol. M. Stasič 1 dol. — Po 25 ital. lir č. g. V. Batič, I. Birsa. Manjše doneske je darovalo še več dobrotnikov. Bog povrni vsem stotero!

Za franč. misij. družbo: župni urad Cerklje na Gor. 10, za najpotreb. misij. 50, cerkljanska tretjer. skupščina: 28, g. Fr. Mrak po dr. Fr. Walland, iz Brežic 242, iz Kamnika 170-50, iz Nazareta v Sav. dol. lani 642-75; iz Maribora: pospeševaltelji (-ice): g. žup. Mat. Štrakelj 50, g. žup. Mat. Zemljč 62-50, Jož. Družovič 26-50, Fr. Stranjšek 229-55, A. Gselman 10, g. žup. J. Čede 40. — Po 20: M. Müller, p. Gabrijel, Ant. Jančič; po 10 Kr. Musl, Ant. Perc, Sulič, M. Voršič, Ant. Šlander, Kt. Leske; M. Lešnik 25, Neža Majcen 32-25, po 5: A. Lekner, M. Cajnko, M. Heber, Neimenovan; Neimenovana 1600, več neimenovanih 27-75.

Za kruhe sv. Antona: Župni urad Cerklje 10, iz Kamnika 16, g. žup. Val. Majar 100, Neimenovani 30.

Za armado sv. Križa: iz Kamnika: 291.

Za afrik. misij.: iz Kamnika 6-50, iz Maribora 10. — za sv. Detinstvo: župni urad Cerklje 10.

Rimsko-serafinski koledar za leto 1924.

September.

Oktober.

1 P	Čm.	Bl. Janez in Peter m. 1. r.	1 S	Čm.	Bl. Janez in Nik. 1. in 3. r.
2 T	Čm.	Sv. Štefan, kr.	2 Č	P.O.	Sv. Angelji varihi
3 S	Čm.	Mlt. in sv. m. od dneva	3 P		post. Bl. Felicija M. 2. r.
4 Č	P.O.	Sv. Roza 3. r.	4 S	PO.VO.	Sv. naš oče Frančišek
5 P	Čm.	Bl. Gentil m. 1. r.	5 N		17. po bink. Rožnivaška
6 S	Čm.	Bl. Liberat in Peregrin 1. r.	6 P	P.O.	Sv. Marija Frančiška 3. r.
7 N		18. po bink.	7 T		Sv. Rožni venec M. B.
8 P	PO.VO.	Marijino rojstvo. Sv. Hadrij.	8 S		Sv. Birgita 3. r.
9 T	Čm.	Bl. Serafina 2. r.	9 Č	Čm.	Sv. Dionizij tov.
10 S		Bl. Apolinar tov. Sv. Nik. Tol.	10 P	P.O.	Sv. Danijel tov. 1. r.
11 Č		Bl. Bonaventura B. 1. r.	11 S	P.O.	Osmina sv. o. Fr.
12 P		Presv. Ime Marijino	12 N	P.O.	18. po bink. Sv. Serafin 1. r.
13 S	Čm.	Bl. Fr. Kalderola 1. r.	13 P	Čm.	Sv. Edvard kr.
14 N		4. po bink. Povišanje sv. Kr.	14 T		Sv. Kalist pap.
15 P		7 žalosti M. B.	15 S		Sv. Terezija
16 T	Čm.	Sv. Kornelij in Ciprijan	16 Č	Čm.	Mlt. in sv. m. od dneva
17 S	PO.VO.	kvatr. Vtisnenje ran sv. o. Fr.	17 P	Čm.	Sv. Hedviga
18 Č	P.O.	Sv. Jož. Kupertin 1. r.	18 S		Sv. Luka ev.
19 P		kvatrnj. Sv. Januarij tov.	19 N		19. po bink.
20 S		kvatrnj. Sv. Evstahij tov.	20 P		Sv. Janez Kancij
21 N		15. po bink. Sv. Matej ap.	21 T	Čm.	Bl. Jakob 1. r. Sv. Uršula tov.
22 P	P.O.	Sv. Tom. iz Vilanove	22 S		Posveč. domače cerkve
23 T		Najdenje trupla sv. Klare	23 Č		Bl. Jozefina 2. r.
24 S		Sv. Pacifik 1. r.	24 P		Sv. Rafael
25 Č		Mlt. in sv. m. od dneva	25 S	Čm.	Mej osmino posveč. c.
26 P	Čm.	Bl. Lucija K. 3. r.	26 N		20. po bink.
27 S	P.O.	Sv. Elzearij 3. r.	27 P		Mej osmino posveč. c.
28 N		16. po bink. Sv. Venceslav	28 T		Sv. Simon in Juda ap.
29 P	P.O.	Sv. Mihael	29 S		Osmina posveč. c.
30 T		Sv. Hijeronim c. uč.	30 Č	P.O.	Bl. Angel Akrijski 1. r.
			31 P	P.O.	Bl. Krištof in Tomaž 1. r.

Op.: PO. pomeni popolni odpustek, Čm zaznamuje, da se sme opraviti sv. maša v črni barvi. VO = vesoljna odveza.

